TURHAN TAN'IN
Müessesemiz tarafından
çıkarılan en son eserleri
[H]urrem Sultan 150 Kr.
[K]adın Avcısı 100 »
[Ta]rihî Musahabeler 75 »
[C]UMHURİYET MATBAASI

Cumhuriyet

17 nci yıl sayı: 5955

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve Matbaa kısmı: 24299 - 24290

Pazar 9 Mart 1941

Görünmez tayyare!

Arkadaşımız Arif Ahıskal'ın makalesini 2 nci sahifemizde okuyunuz

Karar Sahibi Millet

[Bi]zi korkutacak tehlike yoktur!

[Hep]imiz Millî Şefin etrafında sımsıkı bir kütle teşkil ediyor ve onun emrine hazır bulunuyoruz!

[Eğ]er Türkiyemizin icbar edilmek suretile bu harbe girmesi bir [gü]n mukadder olursa hiç bir düşman kuvvet Türkiyeyi yıkıp geçemez. Belki bu yalçın kayaya çarpacak kuvvetler safha safha ancak kendi başlarını kırarlar.

[M]illetimizin bu [günk]aki büyüklüğüne [t]arih şahiddir

[H]aricî tehlike memleketten memlekete aşarak nihayet yakınlarımıza kadar gelmiş-[tir. Yurd]unu yabancı bir devletin iş-[galine t]eslim eden Bulgaristan komşu-[muz, İ]talyan taarruzuna karşı mev-[cudiyet] ve istiklâlini şerefle ve muvaf-[fakiyetl]e müdafaa eden Yunanistan hem [komşum]uz, hem dostumuz ve müttefi-[kimizdir]. Demek ki aziz Türkiyemiz bu-[gün tehl]ikeyi hem en yakın emniyet sa-[hasınd]a, hem kendi varlığında hisse-[decek] memleket olmuştur. Hayale ka-[pılmağa] yer yoktur. Bir kere vaziyeti [hakik]î şeklile görmek lâzımdır.

[Fakat] biz Türkler böyle bir manzara [karşısın]da herhangi bir telâş ve endişe [ile so]ğukkanlı sükûnunu kaybedecek [bir mill]et olamayız. Mazinin binlerce yıl-[lık der]inliklerindenberi gelen tarihî ha-[kikat] sabit bir keyfiyettir ki Türk [milleti te]hlike yaklaştığı nispette kararı-[nı ve c]esaretini artıran bir millettir. [Ş]iddi zorluklar önünde içimiz-[den ta]şkıran heyecan dolu gayret-[le h]arikalar yarattığımızın bir [çok] bin misali vardır. Bizi şaşır-[tacak, ürk]ütecek ve korkutacak tehlike [yoktur] ve olmıyacaktır.

[Bugün] dünya buhranı Avrupada daha [çok] geçmeden çok önce onun zuhu-[runu, ş]ekliş ve muhtemel bütün inkişaf-[larını g]özönüne alarak ona göre de ted-[bir al]mağa karar vermiş şuurlu bir [milletiz;] çelik iradeli ferdleriyiz. [Bugün], Devlet Reisimiz Millî Şe-[fimizin] etrafında sımsıkı toplanmış bir [kütle t]eşkil ediyor ve her birimiz [onun e]mir ve işareti dairesinde yü-[rümeğe] hazır bulunuyoruz. Milletin [mümessi]li olan Meclis ve onun hükû-[meti] bütün memleket Baş-[k]umandasındayız. Böylelikle [milli i]daremizin millî Türk an'anesi-[ne uyg]ar uyduğunu şu mühim anlar-[da] larımızın derinlerinden gelen [hislerl]e bir daha anlamaktayız.

[Geçen] Umumî Harbde Feldmareşal [Hind]enburg mücadelenin muvaffa-[kiyeti ha]rbları arasında sinir kuvvetine [isnad ed]eren bir söz söylemişti. Ge-çen Umumî Harbi merkezî devletler zümresi kaybetmiş olduktan sonra bu harbde bilhassa Almanyanın diğer milletlerde sinir buhranı yaratmağa çalışmağı başlıca muvaffakiyet amillerinden biri olarak kullandığına şahid oluyoruz. Türk milleti olup biten hâdiselerle bütün propagandalara karşı en ufak derecesinde bile sinir zayıflığı gösterecek bir millet olamaz. Yukarıki satırları bilhassa bu neticeye işaret etmiş olmak için kaydetmiş bulunuyoruz.

Memleketimiz hâlâ harbde değildir ve harbde olmağa susamış da değildir. Fakat işlerin en fena inkişaf şekillerini dahi düşünerek şu hakikati kat'iyetle tebarüz ettiririz ki eğer Türkiyemizin icbar edilmek suretile bu harbe girmesi bir gün mukadder olursa hiçbir düşman kuvvet Türkiyeyi yıkıp geçemez. Belki bu yalçın kayaya çarpacak kuvvetler safha safha ancak kendi başlarını kırarlar. Bu kanaatimiz milletimizin en zor zamanlarda harikalar yaratmağa muktedir hakikaten eşsiz ulvî kabiliyetine ve memleketimizin yenilmesi imkânsız

YUNUS NADİ

(Arkası sahife 5 sütun 2 de)

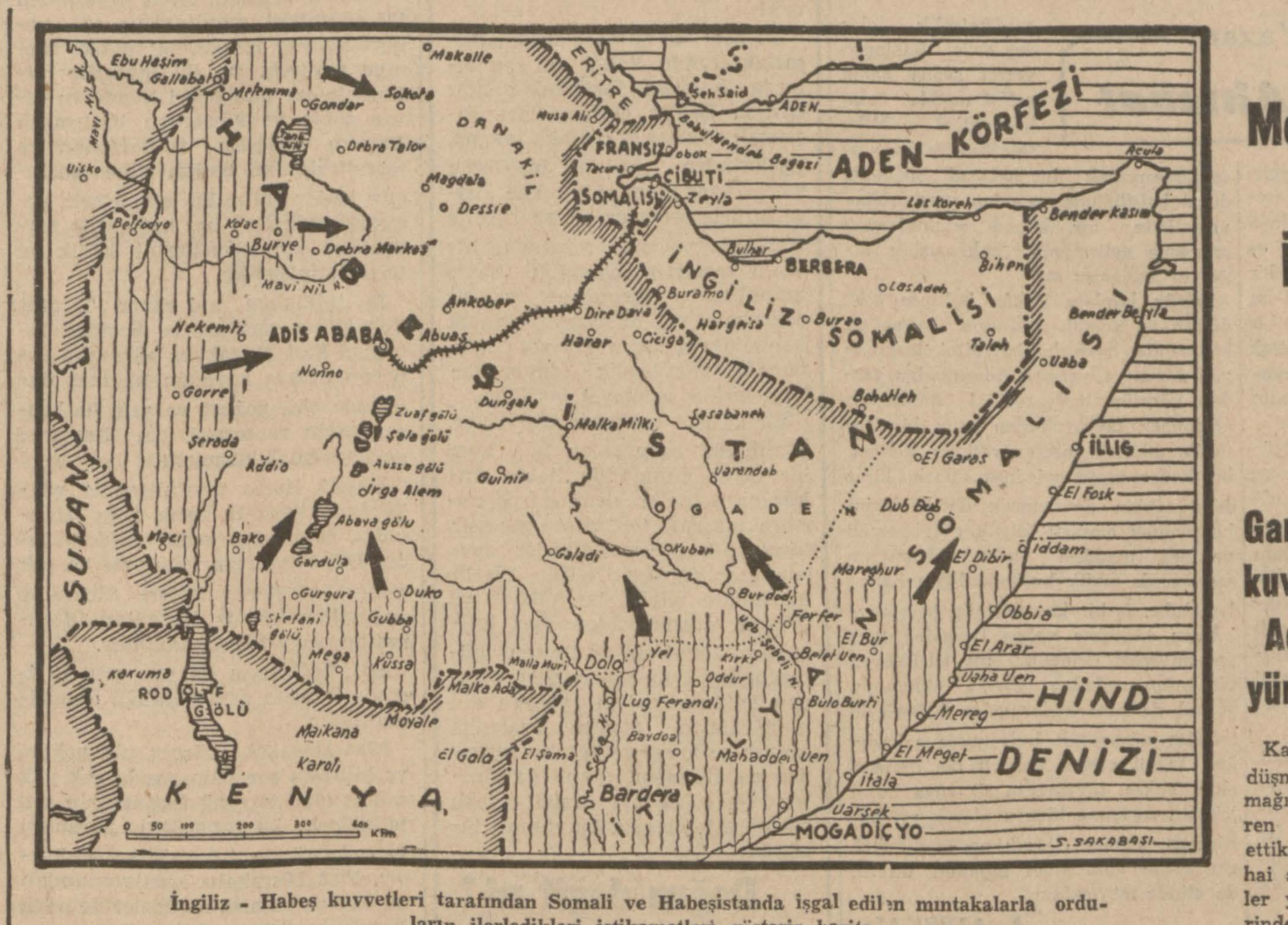

İngiliz - Habeş kuvvetleri tarafından Somali ve Habeşistanda işgal edilen mıntakalarla orduların ilerledikleri istikametleri gösterir harita

Somalide

Memleketin yarısını işgal eden İngiliz kıt'aları Habeşistana girdiler

Garbdaki İngiliz - Habeş kuvvetlerinin 12 koldan Adis - Ababa üzerine yürüyüşleri devam ediyor

Kahire 8 (a.a.) — Üç hafta içinde düşmanı İtalyan Somalisinde Şebeli ırmağına kadar kovarak Habeşistana giren İngiliz kuvvetlerinin şimdi işgal ettikleri saha İngiliz adalarının mesahai sathiyesine müsavidir. Bu kuvvetler yıldırım gibi seri ileri hareketlerinde 260.000 kilometre murabbaından fazla yer işgal etmişler ve düşmandan büyük bir kısmı Avrupalı İtalyan olmak üzere 21.000 den fazla esir almışlar ve düşmana zayiat verdirmişlerdir. Şimdi kuvvetlerimizle İtalyan kolları arasında yalnız hava irtibatı vardır.

12 koldan Adis - Ababa'ya

Hartum 8 (a.a.) — İngiliz kuvvetleri ve Habeş vatanperverleri bazan yolda tuttukları avlarla ve İtalyanların bıraktıkları yiyeceklerle geçinerek 12 noktadan Addis-Ababaya doğru muvaffakiyetli ileri yürüyüşlerine devam ediyorlar.

İtalyan Somalisinde, Cenubî Afrika kuvvetlerinin parlak hareketlerinden başka, bugün en büyük alâkayı çeken merkezler Keren ve orta Habeşistandadır. Kerende, İngiliz ve hür Fransız kuvvetleri cenuba doğru ilerledikçe, bu mevkii müdafaa eden İtalyanlar tamamile muvasalalarının kesilmesi tehlikesine maruz bulunuyorlar. Orta Habeşistanda ise İngiliz ve Avustralyalı subayların kumandası altında ilerleyen Habeş kuvvetleri Buryenin 13 kilometre şarkında Makusayı geçmiş bulunuyorlar. Bu cephedeki İtalyanlar mühim miktarda yiyecek ve diğer iaşe maddeleri bırakmışlardır. Yalnız burada 20 araba, 4 top ve bir çok ta mitralyöz elimize düşmüştür.

İtalyanlar Buryeden çekildikten sonra salı gecesini cidden heyecan içinde

(Arkası sahife 5 sütun 4 te)

Başvekil

Dün ithalâtçıları kabul ederek direktifler verdi

Ankara 8 (a.a.) — Başvekil Doktor Refik Saydam, Büyük Millet Meclisinde 7 kânunusani tarihinde vaki beyanatlarında işaret ettikleri ithalât tacirlerile görüşmelerini bugün Ticaret Vekâletinde yapmışlardır. Bu maksadla başlıca ithalât gruplarını temsil etmek üzere davet edilen ithalât tacirleri bugün saat 11 de Başvekilin reisliği altında ve Ticaret Vekilimizle Ticaret Vekâleti Müsteşarının ve alâkadar daire âmirlerinin, İstanbul ve İzmit birlikleri umumî kâtiblerinin huzurile toplanmışlardır.

Toplantıda Başvekil bugünkü şartlar içinde tacirlerimizden bekledikleri hizmetleri ifade buyurduktan sonra her grupun dileklerini dinlemişler ve kıymetli direktifler vermişlerdir.

Müteakıben bu maksadla Ankaraya gelmiş olan ithalât tacirlerini Ticaret Vekilimiz Şehir lokantasında öğle yemeğine alakoymuşlardır.

Amerika Âyan Meclisinde ilk müspet karar

Meclis, muhaliflerin istedikleri tadilât tekliflerini reddetti

Vaşington 8 (a.a.) — Âyan meclisi 28 muhalif reye karşı 62 reyle, demokrasilere yardım projesinin garb nısıf küresinden yapılacak harb malzemesi sevkiyatında Amerikan harb gemilerinin kafilelere refakat etmesine mâni olan tadilâtını reddetmiştir. Tadilât teklifi Ma-

(Arkası sahife 5 sütun 7 de)

Rivayet rüzgarları

Yugoslavya bitaraf kalacakmış

Bir Amerikan muhbirine göre de Almanya akşama sabaha Yunanistana tecavüz edecekmiş!

7 Alman fırkası Yunan hududunda mevzilere girdi

Londra 8 (a.a.) — Müstakil Fransız ajansı bildiriyor:

Almanların Bulgaristandaki ileri hareketlerini tacil etmelerine ve Yugoslavyaya yaptıkları tazyiki arttırmalarına işaret eden gazetelerin umumiyetle zannettiklerine göre, Yugoslavya bitaraflığını ilân edecek, fakat Berlinle dostluğunu takviye eyliyecektir.

Daily Telegraph'ın Belgradda diplomatik bir kaynaktan öğrendiğine göre, Belgradın bu sıkı bitaraflığı ve mihverle dostluğu 24 saat içinde ilân edilecektir. Almanya ile Yugoslavyanın ayni zamanda ve hemen hemen ayni mealde birer beyanname neşretmesi ve Berlinin beyananmesinde Belgrada karşı sulhperverane maksadlar beslediğini bildirmesi beklenmektedir.

Nihayet, gazeteler, Yugoslavyanın, mes'uliyet kabul etmeksizin, Yunanistanla İtalya arasında mutavassıt rolü oynıyacağını zannetmeğe mütemayildir. İtalyan taleblerinin iptal edileceği ve Almanların Patras ve Selânikte üsler elde edeceği söylenmektedir.

(Arkası sahife 5 sütun 6 da)

Japon Hariciye Nazırı M. Matsuoka

Matsuoka Berline geliyor

Japon Hariciye Nazırı Romaya da gidecek

Amerikaya göre; Sovyetlerle de bir ademi tecavüz paktı imzalanacakmış

Berlin 8 (a.a.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Alman hükûmetinin daveti üzerine Japonya Hariciye Nazırı Matsuoka yakında Berline gelecektir.

Matsuoka'nın Berlindeki ikameti esnasında Almanya, İtalya ve Japonya arasında mevcud üçlü paktın icablarından olan ve aralarındaki işbirliğinden doğan bütün neticeler görüşülecektir. Almanya ile müzakere edilecek meseleleri görüştükten sonra Matsuoka Romaya gidecektir.

Berlinde neler görüşülecek?

Vaşington 8 (a.a.) — Röyter: Japon Hariciye Nazırı Matsuoka'nın Berline gidip gitmiyeceği meselesi çok büyük bir alâka uyandırmaktadır. Öyle zannediliyor ki, şayed Matsuoka Berline giderse bu seyahat Hitler'in emrile değil, fakat Japonyanın hesabına yapılacaktır.

Vaşingtona gelen haberlere göre, bu seyahatin başlıca sebebi Alman - Japon muahedesinin tatbikatına aid meselelerin müzakeresidir. Filhakika mezkûr muahede, Almanyaya başka bir devlet taarruz ederse, Japonyanın Almanyaya yardım edeceğini tasrih etmekte ise de Japonyaya başka bir devlet taarruz ederse Almanyanın da Japonyaya yar-

(Arkası sahife 5 sütun 3 te)

Kahraman orduya kışlık hediye

Milletimizin verdiği eşyalar ordu ve birliklerine tevzi edildi

Millî Müdafaa Vekâletinin halka teşekkürü

Millî Müdafaa Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

Memleketin her tarafından orduya kışlık hediye olarak verilen dokuz bin yün fanile, yirmi bin yün kazak, üç yüz yirmi beş bin yün çorab, yüz yirmi bin pamuklu, yetmiş beş bin yün eldiven ve elli bin muhtelif eşya ordu birliklerine taksim ve erata tevzi edilmiştir.

Bu teberrüata tehalükle iştirak eden ve bu vesile ile de orduya karşı derin alâka ve muhabbet gösteren sayın yurddaşlara ve bu işte kıymetli yardımları sebkat eden Kızılay ve diğer hayır cemiyetleri başkan ve işyarlarına teşekkür olunur.

[A]kdenizde

[Bi]r İtalyan [kru]vazörü daha batırıldı

[Ma]dar Mihver va[purun]da İngiliz mayin[ine] çarparak battı

(Yazısı 5 inci sahifede)

Bir müddet evvel Akdenizde batırılan Barelemo İtalyan kruvazörü, tam isabetle yanarken

Renkli Harita Serimiz

Balkanlar Haritası

Bugün 6 ncı sahifemizde bulacaksınız

Balkanların 20 senelik siyasî tarihi

Yazan: Ömer Rıza Doğrul

Bugün, dünyanın bütün dikkat ve merakı, Balkanlar üzerinde tekâsüf etmiştir. Mihver devletlerinin Balkan devletlerini birer birer yutmak için giriştikleri yarışta gerçi İtalya aksadı, ve geri döndü. Fakat Almanya yürüyor ve Rumanyayı yuttuktan sonra Bulgaristanı da işgal etmiş bulunuyor. Almanların bu sırada yaptıkları iş, Bulgaristanın işgalini tamamlamak ve bu işgali sağlamlaştıracak hazırlıkları yapmak, sonra Bulgaristanı atlama tahtası olarak kullanmaktır.

(Arkası sahife 5 sütun 1 de)

Balkanlarda harbin yeni istikametleri

Yazan: ABİDİN DAVER

İngiliz kaynakları tarafından 250,000 kişi tahmin edilen Rumanyadaki Alman ordusu, Bulgaristana girmiştir; şimdi, Bulgaristana yerleşmekte ve taarruza hazırlanmaktadır. Bu hazırlıklarını ikmal eder etmez, henüz kendisine mutavaat etmemiş olan üç Balkan memleketine, Yunanistan, Yugoslavya ve Türkiyeye karşı evvelâ siyasî, sonra askerî taarruza geçecektir. Hitler'in ve Alman genelkurmayının metodu, hasımlarını ayrı ayrı mağlûb etmek olduğuna göre, bu metodu karşılamak için en iyi tedbir

(Arkası sahife 3 sütun 4 te)

Birkaç söz

Ruhsuzlarla mücadele

Bir buçuk senedenberi sürüp giden Avrupa faciası, şu önümüzdeki haftalar zarfında en şiddetli anlarına ulaşmak istidadını gösteriyor. Buna rağmen eğer radyo dinlemiyor ve gazete okumuyorsanız, kahve tiryakisi de değilseniz, fırtınanın akislerini hudadlarımız içinde duyamaz, onun rüzgârile ürperemezsiniz. Harb başladığı gündenberi devletimizin takib ettiği hareket hattı, bu gidişimizde şüphesiz başlıca âmil oluyor.

Fakat hepimiz biliyoruz ki, kapımıza kadar yaklaşan ateşin bize de sıçraması hiç de imkânsız bir şey değildir. İlk günü böyle düşünüyorduk; ona göre hazırlandık. Bugün gene böyle düşünüyoruz; ve ona göre hazır bulunuyoruz. Yalnız:

— Hazırız!

Derken, vücudümüzden ziyade ruhumuzu kasdettiğimizi hiç bir zaman unutmıyalım. Üç, beş litrelik kanla, elli, altmış kiloluk et ve kemik nasıl olsa devletin emrinde. O bir yığın malzemeden bir harika yaratmak için, içinde, baştan aşağı parlamış bir ruh alevi lâzım. Karşımıza çıkan her et ve kemik yığınını bu bakımdan muayene edelim. İçinde alev var mı? Varsa bizdendir, yaşasın! Yoksa, gene hemen ümidi kesmiyelim. Kendi alevimizden bir parça ile onu aşılamağa çalışalım. Tutarsa vatana bir adam kazandıracağımız muhakkaktır. Fakat:

Şayed hiç bir gayretten bir netice elde edemiyorsak, o zaman, karşımızdaki adamları bizden, yani kütleden tecrid etmeğe bakmalıyız. Çünkü bu takdirde onlar sadece faydasız ve ruhsuz değil, ayni zamanda muzır ve çürümüş birer et yığınından başka bir şey değillerdir. Temizlere de bulaşabilirler. N.

HAVACILIK

Görünmez tayyare!

Bu, eğer tayyarenin bulut içinde uçuşundan kinaye ise, ayni silâhdan İngilterede de vardır !

Yazan:
A. Ahıskal

İngiltere hava ordusunun büyük bir dikkatle hazırladığı ve yetiştirdiği paraşütçüleri son günler sırasında Sicilyaya ve İtalyan yarımadasına serpilmiş olarak görüyoruz. Vücudlerine uygun elbiselerinin çizmeleri pantalona ekli yekpare ve çevik kıyafetlerde oluşlarının bildirilmesi başlangıcda bir fantezi olarak göze çarpmıştı. Fakat bu paraşütçüler Sicilya ve Cenovada bir çok sabotajlar hazırlayarak muvaffak oldular. Demiryolu nakliyatının kargaşalığa uğradığı, seferlerin intizamını kaybettiği meydana çıktı.

Çok daha önceleri Alman paraşütçülerinin Polonya, Holanda ve Norveç harekâtında müessir işler başarmış olduklarını duymuştuk. Fakat paraşütçülüğün kudretini gösterecek en şayanı hayret tecrübeyi Sovyet Rusya yapmıştı. Rumanyadan kendisine terkedilen araziye paraşütlerle ufak çaplı tanklar indirdi. Bu bir sürprizdi. Bilhassa, Almanların paraşütten azamî derecede istifade ettikleri iddiasını çürütür mahiyette oldu.

Amerikada uçan kaleler inşa edildi. Bunların yetmiş ton sikletleri yanında on beş bin kilometrelik hareket kabiliyetleri ve bu uzun mesafeden fedakârlık edildiği takdirde otuz ton bomba ile hasma saldırmak kabiliyetleri göze çarpıyordu.

Almanların bu silâh karşısına ve istilâ teşebbüsünde stratosfer tayyarelerini çıkaracakları iddia edildi. İrtifa rekorlarının tetkiki gösterir ki, stratosfer tayyareciliği bir hayal değildir. Troposfer adı verilen ve bugün için normal uçuşun yapıldığı irtifa on iki bin metredir. Bundan yukarısı stratosfer adını alır. İrtifa rekoru ise 17850 metre ile İtalyan pilotu Biezzi'dedir. Şu halde mesele; stratosfere çıkan tayyarelerin seri halinde inşaları ve harb ihtiyaclarına uygun tadilâtla hazırlanmalarındadır. Fakat öyle zannediyoruz ki; bunun bir çok mahzurları gözönünde tutulduğundan bugün için yapılmasına ve kullanılmasına maddî imkân bulunmamaktadır.

Uçan kalelerin zamana göre en korkunc bir taarruz vasıtası olduğu muhakkaktır. Buna mukabele olarak Hitler'in müthiş silâhları arasında sayılan ve bazı Avrupa gazetelerinin şüpheli bir lisanla bahsettikleri vasıtalardan nazarı dikkati celbeden göze görünmez tayyarelerdir. Bu tayyarenin başlıca vasfı olarak ta, kalın sis ve bulut içinde uzun müddet uçabilmesi gösterilmektedir. Yukarıdanberi saydığımız, olmuş ve olabilecek havacılık hamleleri gibi bulut veya sis içinden ucmak, görünmez tayyarelere (!) has bir şey değildir. Daha bundan on sekiz sene önce «kör uçuş» denilen etrafı görmeden, bulut veya sis içinden ucuşlara başlanmış bulunuyordu. Bugün için kör uçuşun herhangi bir tayyare tarafından yapılacağı nazariyesi yeni olmaktan uzaktır. Tayyareciliğin yeni buluşları arasında pilotsuz tayyarelerin yerden sevk ve idare edildikleri de vardır. Kör uçuşla pilotsuz tayyarelerin veyahud otomatik pilot denilen ayarlı aletlerin pilota ihtiyac hissetirmiyen mevcudiyetleri mukayese edilirse, görünmiyen tayyarelere atfedilen kör uçuş bunlar yanında çok basit kalır.

Mütehassıs eleman dediğimiz ve bilhassa geceleri uzun müddet uçuşlar yapmış olan pilotların sis ve bulut içinden uçamamalarına hiç bir sebeb yoktur. Jiroskoplarla teçhiz edilmiş yatış müş'irleri, dalış ve çıkış tesviyeleri, elektrikli seyrüsefer puslaları ve sür'at badenleri günün harb silâhı olan tayyarede ve hassaten uzun seyirli bombardıman tayyarelerinde mevcuddur. Bunlara ilâve olarak yeni bir alet icad edilmiş bile olsa, mevcud olan bir imkânı biraz daha kolaylaştırmaktan fazla bir iş yapamaz. Bulut ve sis içinden etrafını görmeden herhangi bir tayyarenin ve yetişmiş bir pilotun uçacağına ve bunun yeni bir buluş olmadığına kanaat getirdikten sonra tayyarelerin göze görünmez hususiyetini inceleyelim.

Tayyarelerin şeffaf madenlerden inşaları ve düşman gözünden saklanarak gizli bir kuvvet halinde mücadeleye gireceği iddiası doğru mudur? Amerikanvari filimlerde görünmiyen adamların etrafa dehşet saçtıkları bir eğlence mevzuudur. Ancak, aerodinamik vasıflar altında hava mukavemet kanunlarının tesirlerine karşı koyacak ham madde, seneler var ki tetkik edilmiş çelik ve buna yakın mukavemette olan dorali hava sanayiine inşa malzemesi olarak girmiştir. Şeffafiyetini kaplama madeninden motör vidasına kadar muhafaza etmesi zarurî olan görünmez tayyarenin bütün uçuş yükünü taşıyacak ve bugünkü inşaatta dokuz milimetrelik olan bir çelik kablonun yerini acaba hangi şeffaf madde tutabilecektir? Mika terkibinden fazla uzaklaşamıyacak bu nevicad madenle dural hafifliğinde ve onun yarı mukavemetinde bir kanad analonjoronu meydana getirmenin imkânsızlığı tasavvur edilemez mi?

Bütün bunlara imkân bulunsa bile; dünün az adedli İngiltere havacılığı karşısında hava hâkimiyetini kuramıyan Almanya, yarının Amerikadan yardım görmüş tayyareciliği önüne bu görünmez tayyarelerden otuz bin tanesile çıkmak mecburiyetinde kalınca, bu kadar tayyareyi inşa etmek, biraz daha nikbin davranarak dörtte birini hazırlamak masrafı küçük görülmemeli ve inşa maddesi kadar Almanyanın zamana da malik bulunmadığını hatırlamalıdır. İş bir kaç prototip tayyareye inhisar edecekse netice hayalden ileri geçemiyecek demektir. Bu silâhın ya bir propagandadan ibaret olduğunu, yahud da bize kadar gelen haberlerin tadilâta uğrayarak kulağımıza çalındığını kabul etmek tedbirli bir hareket olur. Yoksa, tayyarenin sis veya bulut içinden uçuşuna kinaye olarak mı görünmez tayyare (!) adı verilmektedir? Bu halde ayni silâh mukabil tarafın da elinde mevcuddur.

A. AHISKAL

Doğru değil mi?

Ekspreslerdeki numaralı yerler

Demiryollar Umum müdürlüğü bir müddet evvel tren yolcularının bir kısmı için büyük kolaylığı mucib olan bir usul koydu. Ekspreslerdeki yerler numara ile satılacak ve yolcu, trenin hareketine bir kaç dakika kala dahi gelse koltuğuna sahib olacak!

Bu usul bir müddet aksamadan tatbik olundu. Fakat son zamanlarda bilhassa İstanbulda işler karıştı. Devlet Demiryolları, gişelerile muhtelif yataklı vagon gişelerinden satılan biletlerde bazan ayni numara bir kaç kişiye birden veriliyor ve bu suretle trenlerde yolcular arasında, hiç sun'u taksirleri olmadığı halde münakaşalar çıkmasına ve bir çoklarının yer bulamayıp ayakta kalmalarına, uzun bir yolu mütemadî rahatsızlık içinde katetmelerine sebebiyet veriliyor.

Bir de işin garib bir ciheti var. İstanbulda numaralar için ayrı bir ücret alınmadığı halde Ankarada yolcular yirmi kuruş numara masrafı tediyesine mecbur tutuluyorlar. Şimendiferler devlete geçelidenberi bütün işlerin idaresinde büyük bir dikkat ve intizam göstermekten geri kalmıyan Demiryollar Umum müdürlüğünün bu karışıklığı ortadan kaldırmak için yerlere aid numaraların gişeler arasında taksim edilmesi ve ücretin seyyanen ya alınması, yahud da alınmaması hakkında derhal icab edenlere tebligatta bulunması lâzımdır.

Doğru değil mi?

Şehir ve Memleket Haberleri

Süt ve yoğurt

Şehrimizdeki fiatların çok yüksek olduğu anlaşıldı

Ticaret Vekâleti, teftiş heyetinden iki müfettişi münhasıran süt, yoğurt ve yağ meselesini tetkike memur etmiştir. Bu iki müfettiş İstanbula bu maddeleri gönderen civar şehir ve köylerden başlıyarak hayvan yiyeceği fiatlarından ve mandıralardan halkın eline geçinciye kadar bütün bu maddelerin geçirdiği safhaları, her kademede maliyet ve kâr nispetlerini tetkik ve tespit etmişlerdir.

Bu tetkiklere aid rapor Ticaret Vekâletine verilmiş ve Vekâlet, İstanbul Fiat Murakabe bürosuna raporun ortaya koyduğu hakikat dahilinde süt, yoğurt ve yağ fiatlarının tayin ve tespiti için harekete geçilmesini bildirmiştir.

Meselâ Bursa mıntakasında yoğurdun kilosu 16 kuruş iken İstanbulda 60 kuruşa kadar satılmaktadır. Diğer taraftan İstanbula en çok yoğurt gönderen Silivri, Sinanköy yoğurthanelerinde de toptan 18 kuruştan yoğurt satılmaktadır.

Süt fiatlarının da son altı ay içinde üç defa zam gördüğü anlaşılmaktadır.

Fiat Murakabe bürosu süt, yoğurt ve bilhassa son zamanarda çok yükselmiş olan tereyağ fiatları için son tetkikleri, bu rapordaki maûmatı da gözönünde tutarak yapmaktadır. Fiat Murakabe komisyonundan bu başlıca yaşatık maddelerine narh konulması istenecektir.

Ekmek 20 para daha ucuzladı

Ekmeklerin evsafında da istikrar temin edilecek

İstanbul değirmenleri mümessillerile Ekmekçiler cemiyeti reisi dün Belediyede İktısad müdürlüğünde toplanarak un ve ekmek işleri etrafında görüşmüşlerdir.

Ekmek, yarından itibaren yirmi para noksanile 12 kuruş otuz paraya satılacaktır. Belediye Daimî Encümeni dün bu kararı tasdik etmiştir. İstanbul değirmenlerinde un üğütülmesi işini dünden itibaren Toprak Mahsulleri Ofisi üzerine almış olduğundan ekmekçiler Belediyeye müracaatle bozuk ekmek imalinden badema kendileri mes'ul ve muhatab tutulacaklarına göre değirmenlerdeki eskiden kalmış kepek ve saire gibi un artıklarının tamamile kaldırılmasını istemişlerdir. Bunlar değirmenlerde Ofisin üğüteceği buğdaylara bu artıkların karıştırılmasından ve bilâhare bozuk ekmek imalindeki mes'uliyetin kendilerine tahmil edilmesinden endişe etmektedirler. Ekmekçilerin müracaati muvafık görülmüştür.

Diğer taraftan değirmenlerde üğütülen unların kime aid çuvallarla fırınlara nakledileceği hakkında da bir noktai nazar farkı husule gelmiş ve ekmekçiler bu çuvalların değirmenciler tarafından tedarikini istemişlerdir.

Eskiden değirmenlere verilen buğdaylarda sert ve yumuşak buğday nispeti muayyendi. Son zamanlarda verilen buğdaylarda bu nispet tayin edilmediğinden fırınlarda imal edilen ekmekler bugün beyaz, başka bir gün daha esmer çıkmaktadır. Belediye, Toprak Ofisten mezkûr sert ve yumuşak buğday miktarının tayini ile imal edilen ekmeklerin evsafında istikrar teminini istemiştir.

MÜTEFERRİK

Dahiliye Vekili yarın akşam gidiyor

Dahiliye Vekili Faik Öztrak dün de şehirde bazı tetkiklerde bulunmuş, öğle yemeğini Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdarla beraber yemiştir. Faik Öztrak hareketini yarın akşama tehir etmiştir. Millî Müdafaa Vekili Saffet Arıkan Ankaraya dönmüştür.

Alman konsolosu Valiyi ziyaret etti

İstanbul Alman jeneral konsolosu Seidel dün Vilâyette Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdarı ziyaret etmiştir.

Hatayda bulunan tarihî eserler

Geçenlerde Hataya gitmiş olan Üniversite talebesi oralarda yaptıkları tetkikat esnasında bazı tarihî eserlere tesadüf etmişlerdir. Maarif Vekâleti bu eserlerin meydana çıkartılmasına karar vermiştir.

Taşla kafasını yardı

Tepebaşında oturan seyyar boyacı Bilâl, Artin adında bir çocuğun kunduralarını boyamış, fakat Artin kendisine beş kuruş yerine yüz para verince kızmış ve aralarında kavga başlamıştır. Bir aralık Bilâl, yerden kaptığı kocaman bir taşla Artini başından yaralamıştır. Boyacı yakalanmış, Artin tedavi altına alınmıştır.

İhtikâr davaları

Bir tüccar yalan şehadetten dolayı dün tevkif edildi

Fincancılarda Yusufyan hanında 5 numaralı «Türksever» manifatura şirketi mensublarından Yervant Kamparosyan ve Nubar Kaynak bir kaç top İngiliz kadifesile diğer bazı manifatura eşyasını satmak istemedikleri iddia edilerek, mahkemeye verilmişler, her ikisi hakkında da tevkif müzekkeresi kesilmişti. İstanbul ikinci asliye ceza mahkemesinde, bu davaya dün sabah da bakılmıştır.

Yervand ve Nubar, kendierinin şirkette şerik olduklarını kabul etmiyerek, ticarethanede müstahdem bulunduklarını, mal sahibi Kirkorun müsaadesi olmadıkça yarı toptan mal satamıyacaklarını söylüyorlar ve «müşteri Ahmede, her zaman mağazada bulunmıyan Kirkor galince, onunla görüşmesi lüzumunu anlattık» diyorlardı. Dün bu hususta Kirkor şahid olarak dinlenilmiş, o da «bunların böyle satışı resen yapmak hususunda salâhiyetleri olmadığı doğrudur. Bana danışmadan bu işi yapamazlar» diyerek, müdafaayı teyid etmiştir. Mahkeme tahkikat dosyasındaki bazı evraka nazaran, bu şahidin mahkemedeki ifadesi hakikate uygun olmadığı neticesine varmıştır. Bunun üzerine, Kirkorun derhal tevkifi ve hakkında yalan yere şahidlikten takibat yapılması karar altına alınmıştır.

Müddeiumumî Fethi Sezai, esastan mütaleasını bildirmiş, Yervantla Nobarın millî korunma kanununa muhalefetten cezalandırılmalarını istemiştir. Müdafaa da yapılarak, muhakemenin devamı, kararın tefhimine kalmıştır.

Diğer taraftan, mevkufen muhakeme edilen Yervant Kamparosyanla Nubar Kaynak, üçer yüz lira kefaletle serbest bırakılmışlardır. Bu suretle, şirkette şerik oldukları bahis mevzuu olanlardan ikisi dün Tevkifaneden çıkarken, şeriklerden Kirkor, Tevkifaneye girmiştir.

Ayni mahkemede, Balıkpazarında Maksudiye hanında 12 numarada tacir Marko Pardonun, sandığı 35 liradan satılması lâzım gelen nişadırı, 75 liradan satmak suretile 100 de 110 nispetinde kâr aramaktan davası da görülmüştür. Mevkufen muhakeme edilen Marko Pardonun muhakemesi de, bazı şahidler dinlenildikten sonra, tahkikatın tamamlanması için talik olunmuştur.

İki kişi daha davaya verildi

Fiat Murakabe bürosu, makara ihtikârı yapan Marpuççularda Ventura oğlu Yasef ve Mahmudpaşada tuhafiyeci Sokratla elindeki pey nirleri Cumhuriyet buzhanesinde saklayıp Büroya malının olmadığını bildiren Nuri Zoleki Cumhuriyet Müddeiumumiliğine vermiştir.

POLİSTE

Elektrik direğinden düşen amele

Beyazıd Elektrik idaresi işçilerinden Lûtfi, Kadirga meydanındaki umumî tenvirat lâmbasını tamir etmek üzere çıktığı merdivenden muvazenesini kaybederek düşmüş, muhtelif yerlerinden ağırca yaralanmıştır. Lûtfi, kazayı müteakıb baygın bir halde hastaneye kaldırılmıştır.

HARB VAZİY

Habeşistan
Somaliden gi
İngiliz ordu

*Diredaua'da Cibuti -
abada demiryolu
mek veya doğruca
ababa üzerine yü
maksadile ilerl*

Doğu Afrika cephe

**Somalide: Bu cepheden gel
berler İngilizlerin, Somalide
leri taarruz istikametlerini
lerini ve Somalinin, Şebeli
ğu şimalindeki kısımlarını
yerine Şebeli nehri boyunca
ru yükselerek buradan ce
şistana girdiklerini göster
Dün de pek kısaca bahs
İngiliz ordusu Mogadiscio'
doğru Şebeli vadisini takib
tanın Somali ile hemhudu
den mıntakasına girmek
kuvvetleri Somali - Habeş
Ferfer'i işgal etmişlerdir. F
lerde zaptedilmiş olan Şebeli
Bulo Burti kasabasının şim
buradan takriben 140 kilom
dedir. Mogadiscio ile Ferfer
mesafe de 350 kilometre
Dünkü yazımızda İngiliz
istkametinde Mogadiscio - C
takib ettiklerini yazmıştık.
beli nehri boyunca Bulo B
Belet Nen'den geçer. Burad
disini bırakır ve Habeşist
şarkisini katettikten sonr
varır. Ciciga, Harrar'ın şark
godiscio'nun şimal batısınd
de Ciciga yolu üstündedir.
Şebeli vadisini takib eden
la Ciciga'ya giderken, diğer
Belet Nen'den ayrılarak
istikametinde, Adis - Ab
Ferfer'den Ciciga 550 -
kadar şimali garbide, Cicig
ise 70 kilometre garbdadır.
tan kuvvetler batı şimal
50 kilometrelik bir hamle
sız Somalisindeki Cibuti
başlıyan Adis-Ababa demir
daua'dan keseceklerdir.
Son vaziyetin harita üz
bize, İngiliz ordusu kuma
Cunningham'ın - İngilter
filosu başkumandanı olan
deşidir - takib ettiği plânı
Şebeli nehri boyunca ile
gadiscio - Ferfer - Ciciga
lile Diredaua'ya vararak C
Ababa yolunu kesmek.
Bu plânın başka maks
bilir: 1 — Ferfer'in hemen
Belet Uen'den Şebeli vadis
dis-Ababa'ya doğru gitmek,
disini takiben Dolo'dan A
varmak. Habeş seferinde
zianı de, bu yolları takiben
beşistana girmişti. Bu yollar
Ababa'ya batı şimaldeki G
dan daha uzundur, ama,
düzdürler. Bilhassa Ciciga
dağlık ve sarp sahalardan
tedricen yükseldiği için m
tarafından çok daha sür'
bilir.
İngilizler şimdiye kad
İtalyanlardan 21,000 esir a
na mukabil, bu harekât
bütün cenubî Afrikalı,
Afrikalı, Avustralyalı, Hind
birliklerinin verdiği ölü
200 kişinin içindedir. .
İngiliz kumandanlığının
harekâtını sür'atle intac
12 koldan birden Adis - A
yaptığı seri harekâttan**

HAFTANIN ŞAKALARI

Mihvere geçmiş! - Nekadar şişe bilirsiniz? - Yahudilere iş - Arılar, arılar!.. - Dememeli - demeli!

Mihvere geçmiş!

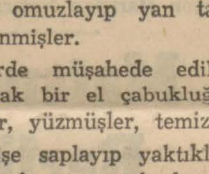

Darülâceze civarında dolaşan ve kuzulara karşı hususî muhabbetleri olduğunu söyliyen bir kaç bıçkın yayılan sürüden bir karagözlü kuzu omuzlayıp yan taraftaki dereye inmişler.

Siyasî hâdiselerde müşahede edilen sür'ati aratmıyacak bir el çabukluğile kuzuyu kesmişler, yüzmüşler, temizlemişler ve bir şişe saplayıp yaktıkları ateş üzerinde püryân etmeye başlamışlar.

Sürünün sahibi kuzunun eksildiğini görünce hemen jandarmalara müracaat etmiş.

Şüphelendikleri yerleri araştırmağa başlamışlar ve kebab kokusunu alınca üç yoldaşı meşhud cürüm halinde yakalamışlar.

Eğer ihiyat edip de kuzunun löstekisini yok etseymişler kebab olan hayvanın, aranan kuzu olduğu sabit olamıyacakmış. Lâkin ölümlü dünyada bir hırsızlık yapacağız diye oturup uzun uzadıya plânını çizecekler.. Kader bu imış demişler ama yakalandıkarından ziyade kuzuyu yiyemediklerine hayıflanarak jandarmaya teslim olmuşlar.

Müstantıkta ifade verirlerken bunlara sorulmuş:

— Kuzuyu nerede buldunuz?
— Kırda bulduk efendim!
— Kırda kuzu gezer mi?
— Biz de ona şaştık da hani kurd, köpek yemesin diye aldık...
— ... Aldınızsa ne yaptınız?
— Bay müstantık tığladık.. Fenalık fikrile değil! Kuzu ziyan olmasın diye! Bıraksaydık kim bilir zavallıyı hangi canavar...
— Tığladık ne demek?
— Yani okumuşcası, mihvere geçirdik.

İfadenin alt tarafını sormağa lüzum yok..

Ne kadar şişe bilirsiniz?

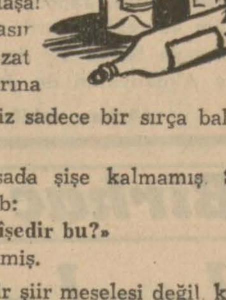

Bunu ne Şehir Meclisi azasından Bay Abdülkadire, ne Belediye Zat işleri müdürü Bay Tarığa, ne aktör Saide, ne avukat Saib Şevkete sormuyoruz. Hâşâ! Yanlış anlaşılmasın Niyetimiz bu zatların endamlarına tariz değildir. Biz sadece bir sırça bahsi etmek istiyoruz.

Anlaşılan piasada şişe kalmamış. Şu halde Şeyh Galib:

«Dayanır mı şîşedir bu?»

demekte haklı imiş.

Ama mesele bir şiir meselesi değil, kolonya davası. İnhisarlar idaresi piyasaya kolonya çıkarmış. Rağbet görmüş. Derken arkası kesilmiş. Araştırmışlar, soruşturmuşlar. Şu neticeye varmışlar:

Kolonyayı koyacak şişe yokmuş. Onun için de kolonya yokmuş.

Allah Allah! Hele bir:

— İstanbulda ne kadar şişe bilirsiniz? diye soralım! Bakınız, yüz bin mi, isterseniz iki yüz bin mi? Bundan bir iki binini inhisarlar alamaz mı? Hadi şişe bulamadı. Kolonyaları torbaya kosun. Mızrak mı bu çuvala girmesin!

Daha bilemedin, rakı şişelerine koysun! Piyasaya binlerlemizi sarhoş edecek kadar rakı çıkaracak şişe buluyor da bunlardan bir kısmını ayıltacak beş on litre kolonyayı koyacak şişe bulmakta mı güçlük çekiyor? İlâhî sukuşu!

Yazan:
BURHAN FELEK

Yahudilere iş

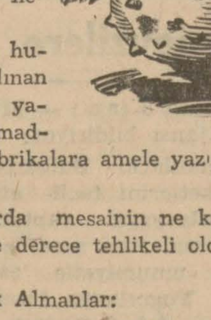

Gazetelere nazaran Almanyada Yahudilere iş veriliyormuş. Ne güzel şey! Demek artık o eski anlaşamamazlık zail oldu. Lâkin acaba verilecek işler nedir?

Bu yolda ve hususî surette alınan malûmata göre yahudileri infilâk maddeleri yapan fabrikalara amele yazıyorlarmış.

Bu fabrikalarda mesainin ne kadar şerefli fakat ne derece tehlikeli olduğu malûm!

Hattâ bir çok Almanlar:

— Mademki; Alman olduklarını ve Almanyayı sevdiklerini söylüyorlar, artık ırk bahsini burada da açmıyalım da kendilerine vatana hizmet fırsatını verelim, işte İngilterenin istilâsı plânı! Bu büyük taarruzun ilk safına kendilerini koyarsak artık bir diyecekleri kalmaz ya! demekte imişler.

Lâkin bir de ötekilere sorun bakalım!

— Biz haddimizi biliriz! Yüzde yüz Almanların önüne geçmek haddimiz mi? Önce onlar İngiltereye giderler, zaptederler; sonra da biz... demektedirler.

İkisi de haksız değil!

Arılar, arılar!.

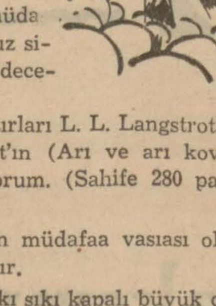

Okuyucularımızdan Bay (İ. Mucid) yazıyor:

«Avrupa ve Amerikada herkes yeni bir silâh keşfine çalışırken ben size şimdi terkedilmiş eski bir müdafaa hatta taarruz silâhından bahsedeceğim.

Aşağıdaki satırları L. L. Langstroth ve Charles Dadant'ın (Arı ve arı kovanı) eserinden alıyorum. (Sahife 280 parag-raf 395).

«Arılar bazan müdafaa vasıtası olarak kullanılmışlardır.

İçinde ağzı sıkı sıkı kapalı büyük çömleklerde bir kaç arı kovanı olarak kırk, elli mürettebatlı küçük bir korsan gemisi kaptanı, kendisini takib etmekte olan bir küyük kalyona yanaşarak bu içi arı dolu çömlekleri direğin tepesinden kalyonun gövertesine attırmış. Kırılan çömleklerden çıkan arılar kendilerini bu ansız düşmana karşı hazırlamamış olan kalyon mürettebatını o kadar sarmış ki; teslim ve mağlûb olmuşlar.

Tanly muhasarasında İspanyollar da arıların şerrine maruz kalmışlar ve kale bedeninde açtıkları gediklerden dışarı fırlayan arı kümeleri önünde çekilmekten başka çare bulamamışlar.»

Yalnız bu silâhın müessir olabilmesi için dikkat edilecek nokta arıların İtalyan cinsinden olmamasıdır. Bakınız ayni müellif bunlar hakkında ne yazıyor:

«İtalyan arıları çabuk kızmalarına rağmen sokmakta o kadar müessir değildirler. Çünkü İtalyan Generali Spinola bu arıların sakin karakterlerinden, birinci asır Lâtin muharrirlerinden Columelle'de (Minior Moribus) cinsinden olan İtalyan arılarının daha yumuşak tabiatlı olduklarından bahsetmektedir. Her ne kadar çabuk kızmakta iseler de bunların çabuk yorularak öteye beriye saldırmaktan vaz geçtiklerini iddia ediyor.»

Dememeli - demeli!

Okuyucumuz mektubunu şöyle bitiriyor:

«Mesele silâhı iyi seçmektedir. İtalyan menşeli olursa bir işe yaramıyacağı tarih kitablarında bile yazılı olduğuna göre, artık harb arısını başka yerlerden tedarik etmek lâzım geleceğini söylemeye bilmem lüzum var mı?

Okuyucumuzun bu mektubuna şaşmadık.

Almanlar tereyağ yerine top satın alırlarken, arıların balı yerine etrafa zehir saçmaları hiç de normal bir hâdise teşkil etmez.

Bir muallim dostum bana şunu hatırlatıyor:

Akşam gazetesi bir yazısında (Sayfiye yeri) diyor. Sayfiye yazlık demektir. (Ilk) mekân edatıdır. Hattâ bunun mukabili de vardır. (Şitaiye). O da kışlak demektir. Biri yazı, diğeri kışı geçirecek yer demektir.

O halde;

Sayfiye yeri - dememeli.

Sadece:

Sayfiye - demeli.»

Muallim arkadaşım haklıdır. Yalnız bir noktaya işaret edeyim: Sayfiyenin türkçesi yazlık ise bunun mukabili olan şitaiyenin türkçesi kışlık olmalıdır. Kışlak ise onun mukabili yaylaktır. Hattâ bunların (k) ları kaldırılmak suretile hafiflendirilerek (yayla) ve (kışla) haline geldikleri de muhakkaktır.

B. FELEK

ADLİYEDE

Üç gün hapis

Bakırköy Akıl hastanesinde lâboratuar şefi Hail Neş'eti öldürmeğe teşebbüs ettiği iddia olunan sabık hademelerden Muhsin Karaduman adiyen tehdidden üç gün hapse mahkûm olmuştur.

Nakzedilen dava

Bundan beş sene evvel, Tophanede Ford fabrikasında vukua gelmiş olan kaçakçılık suçluları hakkında beşinci asliye ceza mahkemesi tarafından verilmiş olan beraet kararı Temyizce nakzolunmuştur. Bu davanın nakzen rüyetine çarşamba günü kaçakçılık davalarına bakan beşinci asliye cezada başlanacaktır.

Küçük hikâye

Hasret mektubu

Mükerrem Kâmil Su

Genc öğretmen çalışıyordu. Masa lâmbasından önündeki kâğıdlara mat bir ışık iniyordu. Çocuğu çoktan uyumuştu. Kocası da hâlâ gelmemişti. Vakit gece yarısına yaklaşıyordu. Daha düzeltilmesi icab eden epeyce vazife vardı. Gözkapakları ağırlaşıyor, içine bir ezginlik çöküyordu.

Bir kaç gündür gene kocası ile dargındı. Anlaşamamazlıkları gün geçtikçe artıyordu. Artık bu havaî adamdan yavaş yavaş ümidini kesmeğe başlamıştı. Henüz daha yol yakınken diye düşünüyordu. Ve bu düşünce ile beraber mahkeme koridorları, çatık yüzlü hâkimler, makine başında gürültü ile çalışan zabıt kâtibleri ve uzak yakın bir sürü tanıdık, dost, arkadaş gözlerinin önünden geçiyordu.

İçinde mahiyetini tahlil edemediği bir ürkeklik vardı. Hayattan, mücadeleden korkuyordu. Hele kızını babasız yetiştirmeğe çalışmak, maddeten olmasa bile manen sarsıntısız yaşatabilmek endişesi onu büsbütün ürkütüyordu.

Lâkin kocasının manasız hareketlerine tahammül etmek te imkânsızdı. Ne kadar zıd yaradılışlı idiler. Kadın ağır baslı, çalışkan, yuvasına bağlı, sonunu düşünen, yakınlarının huzuru için kendi arzularını daima geriye alan bir insan; erkek hafif ruhlu, müsrif, eğlenceye düşkün, egoist bir şeydi. Hangi talih oyunu bu zıd yaradılışlı iki insanı birleştirmiş, onlara beraber yürünmesi icab eden upuzun bir yol açmıştı.

Kadın da onun kadar kazanıyordu ve bu kazanc tamamile evin ihtiyaclarına harcanıyordu. Erkek eline parayı alır almaz evin yolunu unutuyor, bir serseri kuş gibi orada burada dolaştıktan ve parasını bitirdikten sonra karısını, çocuğunu hatırlayordu. Hattâ bazan onun kaprisleri için evin zarurî masraflarından bile fedakârlıklar yapılıyordu.

Son kavgaları balo yüzünden çıkmıştı. Şehimenin tuvaleti yoktu. O geceyi bir sinemada, yahud evlerinde bir kaç arkadaşla toplanıp geçirmek daha münasib olacaktı. Nusret borclanarak bir tuvalet yapmağı teklif etti. Münakaşa büyüdü.

Nihayet o baloya yalnız gitti. Birbirlerini çok kırmışlardı, Genc kadın, artık bu hayatın sonu gelemez diye düşünüyordu. Şu halde, henüz çalışmağa muktedir olduğu bir çağda ondan kurtulmak daha hayırlı değil mi idi? Yanlışlıkla bağlanan talihlerini önünde sonunda çözmeğe mahkûm olduktan sonra niçin gecikmeli?

Tekrar önündeki kâğıdlara eğildi. Bu defa talebelerini mevzu seçmekte serbest bırakmıştı. Kâğıdlar üstünde onların ümidlerle, hayallerle, hüzün ve şikâyetlerle dolup taşan yürekleri titrer gibi idi. Şimdi elinde kısa, fakat içli bir mektub vardı. Önce onu bir solukta okudu. Sonra ağır ağır, içine sindire sindire tekrar etti. Sınıfı gözünün önüne geldi. O, ufak tefek, kumral saçlı, güzel gözlü bir kızdı. Oldukça tembeldi de... Çok defa gözleri pencerenin dışına kayar, ders dinlemezdi. Dalgındı Onun bu dağılan dikkatini daima tembelliğine, havailiğine vermişti. Demek ki bu dalıp giden bakışların arkasında duyan, kanayan, hasret çeken, kurtuluşunu erkek kardeşinden uman bir yürek çarpıyormuş!.. « . . . Zaman oluyor ki, bizi birbirimizden ayıran kadere lânet ediyorum. Gene zaman oluyor ki, bir gün kavuşacağımızı düşünüyor, sevinc duyuyorum.

Onlar madem ki mes'ud değillermiş, niçin bizi de karanlık hayatlarına karıştırmışlar? Madem ki, ayrılacaklarmış, niçin biz iki bahtsızı dünyaya getirmişler? Ben artık annemi hatırlayamıyorum. Bir zamanlar silik bir gölge halinde gözlerimin önünden gelir, geçerdi. Sık sık rüyalarıma da girerdi. Ama şimdi bu bulanık hayali de kayboldu. Onun öldüğünü kulağıma fısıldadığın günü hatırlayor musun? O zaman, sana kavuştuğum için çok sevinmiştim de ona yanıp ağlamağı becerememiştim. Fakat şimdi, annemi, yüreğimde hiç bir zaman kapanmıyacak bir yara şeklinde saklayorum.

Havdi, artık çabuk büyü. Oku, çalış, adam ol da gel beni kurtar. Seni hep seni bekliyorum...»

Şehime bu küçük mektub karşısında ağlamağa başladı. Gözünün önünde geçimsizlik yüzünden yıkılan bir yuva, paylaşılan ve ıztırab çeken çocuklar canlandı. Yıllardan sonra küçük kız, kendilerini düşünmiyen bu iki insanı, annesi ile babasını itham ediyordu.

Kapının zili ile silkindi. Kocası çatık yüzü ile karşısında idi. Böyle geciktiği gecelerde ona hesab sorardı. Sonra o aksi aksi cevablar verince kavga çıkardı. Ve günlerce evde tatsız bir hayat yaşarlardı.

Lâkin bu gece, o küçük, hasret mektubunun tesiri ile tatlı tatlı:

— Yorgun musun canım, diye sordu. Rengin biraz bozuk. Hastalanmış olmıyasın.

Nusret şaşırdı. Gözlerine ve kulaklarına inanamıyacağı geliyordu. Şehime kanadları yaralanmış bir kuş gibi kocasına sokulup kollarını boynundan geçirdi. Göğsüne kapanarak tekrar hıçkırmağa başladı.

Erkek te yumuşamıştı. Dargın olduklarını tamamile unutmuş olarak yumuşak bir sesle:

— Nen var yavrum? diye sordu. Niçin üzüyorsun kendini. Bir daha gecikmiyeceğim. Söz veriyorum sana. Vaktinde geleceğim. Sen böyle tatli olduktan sonra...

Genc kadın hâlâ ağlayordu. Nusret bu gözyaşlarının çok daha derin bir manası olacağını düşünerek:

— Sende bir şey var, diye konuştu. Fena bir haber mi aldın?

— Hayır, bir şey yok. Artık ağlamıyacağım.

Kocasını elinden tutarak yazı masasının başına götürdü. Tutuk bir sesle ona mektubu okudu. Sonra ayaklarının ucuna basarak küçük kızlarının yatak odasına girdiler.

Çocuk rahat rahat uyuyordu. Bir elini yanağının altına koymuş, biraz sağa dönmüştü. Dudaklarında tatlı bir gülüş vardı. Kimbilir ne güzel rüyalar görüyordu. Genc kadın içinden, bun-
dan sonra hayatını yalnız
saadetine bağlayacağına y
nun hatırı için daha sa
müsamahalı bir kadın ol
yumuşak hareketlerle kö
larından kurtarmağa çalış
hiç, hiç kavgacı olmıya
suratla onu karşılamıyaca

Şimdi erkek te mütees
karısının küçük talebesi
dan uçan ıztırablı hava
şikâyeti ruhunda duymuş
bir sesle:

— Sevgilim, dedi. Sevgi
fet.

Genc kadın yürekten ko
yad gibi:

— Ben kızımın da bi
sini istemiyorum! dine
neli, babalı öksüz yap
duyuyorum şimdi...

Nusret karısını kollarına
dı:

— Suçlu benim, dedi. B
Yuvanın her yükünü sen
bırakarak hiçler arkasın
zevkler peşinde koşan be
hayet bir yaradılış, belki
alışkanlık meselesi. Lâkin
çalışacağım. Bana yardım e
Şehime?

— Bütün kalbimle!..

Yıllardan sonra bir ak
kocasını gözleri sevincle
karşıladı.

— Onları gördüm, dedi.
Nusret bu sözlerden
mamıştı. Genc kadın:

— Yıllarca evvel hasret
yazan talebemden bahsedi
Ağabeysi mektebden çıkar
lip kardeşini bulmuş. Şimdi
ud, öyle mes'udlarmış ki...

Sonra daha derin bir ses
— Bir zamanlar bu kü
bana hayatımın en büyük
kararını verdirmişti, diye
midsiz bir gecemde yal
bağlayacağım talihimin kar
Saadetimizde o güzel küç
bir hissesi olduğunu dal
Nusret.

İçerden tatlı bir ses yük
— Anneciğim, kardeşim
yolasından indireyim mi?

SON HABERLER

Siyasi İcmal

Japonya ve mihver devletleri

Uzakşarktan ve mihver kaynaklarından verilen haberlere göre Japonya Hariciye Nazırı Matsuoka Almanyadan aldığı davet üzerine Berlini ziyaret etmek üzeredir. Haberin membaı, alâkadar kaynakların söylediği halde sıhhati henüz meşkuktur. Bununla beraber Japon Hariciye Nazırının bu sırada Berline gitmesinin sebebi kolaylıkla anlaşılabilir.

...kere Amerikanın İngiltereye yardım siyasası, kanun mahiyetini almak üzeredir. Belki okuyucularımızın bu satırları okudukları sırada bu kanun lâyihası ayan meclisinden de çıkmış ve imza edilmek üzere Cumhurreisine arzolunmuş bulunacaktır.

...kanunun kanunlaşması üzerine Amerikanın İngiltereye yardımı daha çok ... ve müessir bir mahiyet alacağı ... hâdisenin üçler paktı devletlerini başa verip düşünmeğe sevketmesi tabii görmek icab eder.

...üçler paktına mensub olan ... Amerikan yardımının tam ma... tahakkuk etmek yolunu tutmasını ... arak Japonyayı uzakşarkta yeni tecavüze sevketmek ve böylece Amerika ile İngiltereyi Uzakşarkta da bir ... meşgul olmağa mecbur kılmak istiyorlar? Mihver devletleri bunu ... istiyor ve Japonya buna mu... ediyorsa, o takdirde üç taraf arasında konuşulması ve halledilmesi icab eden pek mühim meseleler bulunduğu ... götürmez.

...Japonya bu sırada İngiltere ile Amerikayı meşgul etmekle, herhalde mihvere ... etmiş olur. Çünkü mihverle müşterek hasredilecek bir takım mühim ... leri üzerine çeker ki bu da mihverin lehine bir kazancdır.

...at Japonya bu yardım ve hizmeti ... mukabilinde yapacak? Yalnız kendi ... un halkı olarak işgal edeceği yeni ... ilhakını tanımakla mı? ... at bu kadarı Japonyayı tatmin ... Çünkü bu işi yapmak için yalnız Japonya uğraşmış ve mihver kuplar söylemekle iktifa etmiş olur. ... Japonya, belki de daha başka bir fırsat ... kliyor ve o fırsattan istifade ederek ... maceralara girmek istiyor.

...elde mihver de Japonyaya yardım ... ki başarılan iş iki taraflı olsun ... sterek menfaat tebarüz etsin! ... mesele Berlinde konuşulmağa de... ehemmiyettedir. Acaba mihver, Japonyaya ne yolda yardım edebilir? ... vadide akla gelecek en mühim ... Çin harbidir. Japonyanın en büyük ... dileklerinden biri bir an evvel bu ... nihayet vermektir.

...Japonyaya göre bu harbe nihayet vermek için evvelâ Çini tecrid etmek, onu ... harici yardımlardan mahrum etmek lâzımdır. Japonyayı en çok işkillendiren yardımlardan biri de Sovyetlerin Çin milliyetçilerine yaptıkları yardım...

...mihver devletleri, bilhassa Almanya, ... Sovyetlerle dost olduğu için Japonya ile ... Sovyetler arasında bu mesele üzerinde ... bir anlaşma teminine rehber olabilir? ... Rehber olur ve bu işi başarırsa Japonya da Çin işini kolaylıkla halletmiş ... mihver devletlerine Uzakşarkta, ... bir yardımları gösterebilir.

...için Japon Hariciye Nazırının ... ziyaret edeceği şayi olduktan ... bun bir de Moskovayı ziyaret etmesi ... imali ileri sürülmüştür. ... Sovyet devletleri Japonyaya bu yolda ... göstermek isterler mi? Göster... lerse muvaffak olurlar mı? Bu ... şüphelidir. Çünkü Sovyet Bir... Çine yardımdan vazgeçmeğe sevkeden Japonyanın Uzakşarkta en geniş ... emniyeti temin etmesine, bütün ... nın ve istilâ ederek önüne geçilmesine ... atte büyük bir satvet kazanmasına ... devletleri boyun eğdirmek de...

...Japonyanın, Alman teşebbüsünden istifade ederek evvelâ bu meseleyi halletmek, ondan sonra mihvere ... yardım etmek fikrinde olduğu ... çarpıyor.

...devletleri, İngiltere ve Amerikayı meşgul etmek, bilhassa İngiltereyi muhtelif cephelerde darbelere ... istiyorlar. Fakat Japonya bunu yapmıyacaktır.

...mihver devletleri bu bedeli ödeyecekler mi?

...ele de günün en belli başlı meselesi arasına girmiştir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Okutma Kurumunun kongresi

Okutma Kurumunun senelik toplantısı, dün öğleden sonra Darüşşafaka mektebinde yapıldı. Toplantıda kurum nizamnamesi gözden geçirilmiş ve bir ... maddeler üzerinde yeniden şekil ... tadilât yapılmıştır. Cemiyetler kanununa tevfikan kaleme alınan nizamname, biraz acele ... inden ihtiyacları karşılıyamamış ... ve tefsirlere yol açmakta ... içinde bazı unutulmuş ... de bulunmakta idi.

...içtimada maddeler birer ... olarak, hemen hepsi üzerinde lüzumlu görülen tadilât yapılmıştır.

...Darüşşafakaya bir de kızlar kısmı ilâve edileceği hakkında neşredilen haberler, Türk Okutma Kurumu şimdilik mevsimsiz telâkki edilmektedir. Vâkıâ, Darüşşafaka ... binası inşası için ilk sermaye ... Maarif Vekâlet tarafından ev... ... bin liralık tahsisat verilmiştir. Bu para hazır olduğu gibi, ... bir miktar daha yardım yapılması da mukarrer bulunmakta... Fakat, Avrupa harbinin tevlid ettiği ... şartlar altında, Darüşşafaka için yeni bir bina inşasına ... imkân yoktur. Tasavvurun ... mevkiine konulabilmesi ... zaman meselesidir.

Çimento fiatları

İktısad Vekâleti, cinslere göre satış bedellerini tespit etti

Ankara 8 (a.a.) — İktısad Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

1 — 3003 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden memleket mamulâtından bulunan çimentoların toptan ve peşin satış fiatları 2/7/940 tarihinden itibaren mer'i olmak üzere fabrikada nakil vasıtaları içinde teslim portland nev'inin tonu 17 ve süpersiman nevinin tonu için 20 lira olarak tespit edilmiştir.

Fabrikalarca ilân edilecek eb'ad ve mukavemette torbalar müşteri tarafından fabrikaya gönderilmek suretile mubayaa olunacak her iki cinsten çimento için yukarıda yazılı mer'i fiatlardan üçer lira tenzil olunur.

2 — Asgarî tapton satış miktarı bir tondur.

3 — Ticaret maksadile kendi hesablarına bafrikalardan çimento olan tüccar ve müesseseler, protland nevi için 17, süpersiman nev'i için 20 lira olan mer'î fiata tevsik ve Belediyelerce kabul edilecek fabrikadan satış yerine kadarki nakil masraflarının ilâvesile hasıl olacak yekûna, evvelce ton başına ilâve olunan 50 kuruş yerine mağaza, depo masrafı, zayiat ve kâr karşılığı olarak azamî yüzde 5 ilâve edebilirler.

4 — Tatbikat teferrüatına ve çuvvallar için alınacak depozitolara mütedair hususlar vilâyetlere ve mıntaka iktısad müdürlüklerine tamim edilmiştir.

5 — Yukarıda yazılı yeni satış şartları 12/3/1941 tarihinden muteberdir.

Amerika - Meksika gizli muahedesi

M. Padilla icab ederse Amerika ile bir askerî ittifak yapılacağını söyledi

Meksiko 8 (a.a.) — DNB. bildiriyor: Meksika Hariciye Nazırı Padilla, Âyan Meclisinde yaptığı beyanatta Meksikanın Birleşik Amerika ile gizli bir muahede akdetmemiş olduğunu söylemiş ve demiştir ki:

«— Şayet bu harb esnasında, Meksikanın enternasyonal taahhüdlerini ifa eylemesini icab ettirecek hâdiseler olursa, o zaman Meksika Amerika ile askerî bir ittifak akdine tereddüd etmiyecektir.»

Padilla, Meksikada deniz ve hava üslerinin tesisine lüzum olduğunu ve bütün bu işlerin Meksika parası ve Meksika işçileri tarafından yapılacağını, Meksikanın asla hâkimiyetinden vaz geçmiyeceğini beyan etmiştir.

Dost Efgan elçisinin bir teberruu

Ankara 8 (a.a.) — Haber aldığımıza göre, Efgan Büyük Elçisi Feyiz Muhammed Han dün tedfin merasimi yapılmış olan Diyanet İşleri Reisi Rifat Börekçinin cenazesine göndereceği çelenk bedeli olan 100 lirayı Türk Hava Kurumuna tevdi eylemiştir.

Artvin ve Borçkanın kurtuluş bayramı

Artvin 8 (a.a.) — Artvinliler Artvin kurtuluşunun 20 nci yıldönümünün her yıldan daha coşkun ve daha neş'eli tezahürat içinde kutlamışlardır.

Borçka halkı da yirminci kurtuluş yılını dün binlerce halkın coşkun tezahüratı içinde kutlamıştır. Artvin ve Borçkadan, Millî Şefimize halkın bağlılıklarını bildirir telgraflar çekilmiştir.

Bu ay Norveçte mühim hâdiseler olacakmış!

Stokholm 8 (a.a.) — Stefani: Bu ay Norveçte pek mühim hâdiseler cereyan edeceği iyi haber alan mahfillerde söylenmektedir.

İşgal makamları ile nasyonal - sosyalist partisi arasındaki bütün meseleler halledilmiştir. 25 martta Almanya komiseri bir nutuk irad ederek altı ay süren işgal devresi esnasında yapılan işleri anlatacaktır.

Quisling'in riyasetinde yeni bir kabine kurulacağı zannedilmektedir.

Kızılayın felâketzedelere yardımı

Ankara 8 (a.a.) — Kızılay umumî merkezinden bildirilmiştir:

Konyanın Ermenak kazasının Nadir köyünde vuku bulan yangında evleri yananlara yardım için Ermenak Kızılay şubesi 300 lira ve Gördes kazasında vukua gelen heyelân üzerine yapılacak yardımlar için Manisa Kızılay merkezi namına 1000 lira gönderilmiştir.

Uydurma Holanda hükûmet reisi Göringin huzurunda!

Berlin 8 (a.a.) — Stefani: Mareşal Göring, Hollanda nazi hükûmetinin reisi Mussert'i kabul etmiştir. Bu mülâkatta Almanyanın işgal altındaki Hollanda topraklarının komiseri de hazır bulunmuştur.

İskoçyayı bekliyen Polonya ordusu

İngiltere Kral ve Kraliçesi, Bataklıklara girerek bu kıtaatı bizzat teftiş ettiler

Londra 8 (a.a.) — İskoçyanın batak çalılıklarından birini Avrupanın en tanınmış birkaç Generalile birlikte ziyaret eden İngiltere Kraliçesi, bir hafif makineli tüfeğin tetiğine parmak konduğu zaman neler hissedildiğini duymuştur. Kralın refakatinde olarak Kraliçe, General Sikorski'nin kumandasındaki Polonya kuvvetlerini teftiş etmekte idi. Kraliçe, bir hafif makinelitüfeği alâka ile tetkik ederek omuzuna götürmüştür. Kral, silâhın dolu olduğunu ve tehlikelerden korunması lâzım geldiğini söylemiştir.

General Sikorski, misafiri bulunan Hükümdarlarla fransızca konuşmuş ve ziyaretin sonunda şunları söylemiştir:

«Kral ve Kraliçenin ziyaretleri, askerlerimi galeyana getirmiştir. Askerler, bunun bir protokol ziyareti değil, dostane bir ziyaret olduğunu anlamışlardır.»

Kral George, harb gayretine başka suretle de yardım etmiştir. Kral, saray bahçelerinin ekilmiş kısmının mühim miktarda genişletilmesi için emirler vermiştir.

Prenses Elizabet ile Margerit Rose de sebze dikmekle meşgul olmaktadırlar Harbden evvel küçük Prenseslerden her biri bir çiçek sahasile meşgul olmakta idiler. Şimdi ise bütün dikkatlerini sebze yetiştirmeğe tahsis etmektedirler.

Kral Karol Amerikaya gidecek

Nevyork 8 (a.a.) — Dün Lizbonda dolaşan şayialara ve Amerikan radyosunun verdiği bir habere göre, sabık Kral Karol ve Madam Lupescu, Amerikaya gitmek niyetindedirler.

İngiltere, Amerikadan Fransaya gıda gönderilmesine müsaade etmiyor

Vaşington 8 (a.a.) — Reuter: İngiliz hükûmeti Amerikadan Fransaya gönderilmek istenen yiyecek maddelerinin geçmesi için ablukayı gevşetmeği reddetmiştir.

Binaenaleyh önümüzdeki hafta Marsilyaya hareket edecek Eksmouth vapuru yulaf unu nakletmiyecektir. Amerikan Kızılhaçı Fransız çocuklarına gönderilen bu maddenin vapura tahmili için müsaade istemişse de İngiliz makamları bunu reddetmişlerdir. Vapurun hamulesi arasında süt tozu, elbise ve ilâc vardır.

Paris gazeteleri General Weyganddan hesab istiyorlar!

Paris 8 (a.a.) — DNB: Oeuvre gazetesi, Vichy'yi ziyaretinden istifade ederek General Weygand'ın şimalî Afrikadaki faaliyeti ve tasavvurları hakkında beyanatta bulunmasını istemektedir.

Gazete, General Weygand'ı yanlış haberlere cevab vermeğe davet etmektedir.

★ Şehir Tiyatrosu artistleri nisanın dördünden sonra turneye çıkarak 21 vilâyeti ziyaret edeceklerdir.

ASKERÎ MUSAHABE

Balkanlarda harbin yeni istikametleri

Yazan: ABİDİN DAVER

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

de birleşmekten ibarettir. Fakat bu üç devleti birleştirecek olan harc, Yunanistana ve bilhassa Selâniğe ihrac edilecek bir İngiliz ordusu olabilir.

Çünkü harb zamanında, siyasetin ve diplomasinin en büyük istinadgâhı tayyare, top, tank, tüfek, tugay, tümen gibi hepsi T harfile başlayan kuvvet vasıtalarıdır. İngilizler, Balkanlara, en modern silâhlarla mücehhez 300,000 kişilik bir ordu gönderebildikleri takdirde, böyle bir tedafüî ittifakın temeli atılmış olur.

Bu takdirde Yugoslavya, bir Alman hesabına göre, 2 buçuk milyon talim görmüş askerile 20 tümen kadar olan hazarî ordusunu hemen asgarî 40 tümene çıkarabilir. Yugoslavyanın ihtiyatlarile beraber 1000 e yakın tayyaresi vardır.

Yunan ordusu, mevcudu 600,000 kişiyi bulan seferî ordusunun yarısını, Arnavudluk dağlarında İtalyan ordusunun karşısında bırakarak, hiç olmazsa 100-150 bin kişiyi de Almanlara karşı kullanabilir.

Türkiye de, Bulgar ordusunu yerinde tutan Trakya ordusu haricinde, genelkurmayının tensib edeceği nispette bir kuvvetle müttefiklerine yardım edebilir. 1937 şubatında yazılmış bir Alman eseri, Türk ordusunun seferî mevcudunu 1,300,000 kişi olarak hesablamıştır. Gene ayni tahmine göre, o tarihte 440 tayaremiz vardı. Fazla tafsilât vermegi doğru bulmadığımız için, 1937 şubatındanberi geçen 4 yıl içinde, Türk ordusunun Alman tahminlerini hayli geride bırakabilecek bir vaziyete girdiğini söyliyebiliriz.

Demek ki Balkanlara gelecek İngiliz ordusile beraber, üç devlet, aralarında tedafüî bir ittifak akdedebildikleri takdirde, mütearrıza karşı, mühim bir kuvvet çıkarabilirler. Bu kuvvetin hakikî miktarı, her ne olursa olsun, bu devletlerin ayrı ayrı ortaya koyabileceklerinden herhalde çok yüksek olacağına şüphe yoktur. Böyle bir tedafüî ittifakın müdafaa kuvveti herhalde Almanları düşündürür! Çünkü, onları, çekindikleri iki cepheli çetin bir harbe mecbur eder ve muzaffer olmak için asıl yenmek mecburiyetinde bulundukları İngiliziere karşı, muhakkak, zayıf düşürür.

***

Fakat, bugün böyle bir tedafüî ittifak mevcud olmadığı gibi, henüz Balkanlara bir İngiliz ordusu da gelmiş değildir. Alman ordusu ise, Yugoslav hudundan Türkiye hududuna kadar uzanan Bulgar - Yunan hududu üzerinde toplanmaktadır. Bir yanını Menlik civarında Yugoslav topraklarına, öteki yanını da, Türkiye hududunda Mustafapaşa (Svilingrad) a dayanmıştır. Bir Bulgar ordusu, Türkiye - Bulgar hudutlarında, Alman ordusunun yan ve gerilerini setir vazifesini ifa etmekte - dir. Belki diğer bir Bulgar ordusu da, Yunan - Bulgar - Yugoslav hududları civarında, Yugoslav ordusuna karşı ayni suretle bir setir hizmeti görmektedir.

Yunanistan:

Bulgaristandaki Alman ordusuun yaptığı yığınak hakkında sızan haberlere göre, bu ordu, şimdilik Yunanistana karşı cephe almaktadır. Arazisi adalarile beraber 130,000 murabba kilometre ve nüfusu 7 milyon olan Yunanistanın muhtelif hududları şu uzunluktadır:

Arnavudlukla:	250 kilometre
Yugoslavya ile:	236 kilometre
Bulgaristanla:	485 kilometre
Türkiye ile	199 kilometre

Yunan kara hududlarının mecmuu 1170 kilometredir ve çoğu da Bulgaristanladır. Deniz hududlarına gelince, Yunanistanın 2699 kilometre uzunluğunda olan kıt'a sahillerile Mora yarımadasının 1378 kilometre tutan kıyılarına Yunan adalarının 9496 kilometre tutan kıyılarını da ilâve edersek 13,574 kilometre gibi büyük bir rakamla karşılaşırız. İngiliz - Yunan donanmaları denize hâkim oldukları için Yunanistanın kıyıları ve adaları emniyettedir. İtalyanın karşısındaki garbî Yunan sahilleri dahi, ciddî bir ihrac tehlikesinden masundur.

Yunan ordusunun büyük kısmı, ihtiyatlar haric 24 tümen ve 450,000 kişi tahmin edilen Arnavudluktaki İtalyan kuvvetlerine darbeler indirmekle meşgul olduğu için, 480 kilometre tutan Bulgar - Yunan hududunu Almanlara karşı, yalnızbaşına koruyabilecek vaziyette değildir. Bu itibarla Yunanlıların, yalnız Selâniği müdafaa edebilecek bir yığınak yapmaları ihtimali kuvvetlidir. Bu takdirde Yugoslavya hududundan itibaren Halikidikya yarımadasının şarkındaki Orfano körfezine kadar, kısmen Tahinos gölüne dayanan bir müdafaa hattı tutmaları icab edecektir. Yanılmıyorsak, Büyük Harbde de, 1915 senesi sonbaharında Selâniğe ihrac edilen müttefiklerin şark ordusu, müdafaada kaldığı müddetçe bu mıntakada, aşağı yukarı bu hattı tutmuştu.

Yunan ordusu, İngilizlerle de takviye edildiği takdirde, bu mahdud cephede, ve tahkim edilmiş sarp arazide, Alman taarruzlarına mukavemet edebilir. Yalnız Türkiye ile karadan muvasalası kesilmiş olur. Fakat Yunanlıların bu hatta dayanıp Selâniği müdafaa edebilmeleri için, Yugoslavyanın bitaraf ve dost kalması şarttır. Yoksa Yugoslavya, Almanlara geçid verirse, onlar Vardar vadisinden en kısa yoldan ve sür'atle Selâniğe inebilirler. İşte Yugoslavyanın alacağı vaziyetin ehemmiyeti buradadır.

Yugoslavya:

Böylece vaziyetin tetkiki bizi Yugoslavyaya getiriyor. Arazisi 274,542 murabba kilometre ve nüfusu 15 buçuk milyondan fazla olan Yugoslavya bu mücadelede bitaraf kalmak arzusundadır. Fakat memleketin jeopolitik yani coğrafî - siyasî vaziyeti ve bilhassa Balkanlı bazı komşuların aldığı vaziyet, bu devletin mihver tarafından rahat bırakılmıyacağını gösteriyor. Yugoslavya, mihverin Selâniğe ve Arnavudluğa giden en kısa sevkülceyşî yolları üzerindedir .Sonra, Yugoslavya mihver aleyhine harbe girerse, Arnavudluktaki İtalyan ordusunu gerilerinden ve yanlarından kolayca vurabilir. Yugoslavya ordusu Bulgaristandan Selâniğe inmeğe çalışan bir Alman ordusunun, sağ yanını ve gerilerini de tehdid edebilecek bir vaziyettedir. Bu itibarla Almanlar da, İtalyanlar da Yugoslavyadan emin olmak isterler. Bu emniyet ise ya siyaseten, yahud da harben elde edilebilir. Siyaseten elde edilecek emniyet demek, Yugoslavyanın mahud üçler paktına iltihak ederek Rumanya ve Bulgaristan gibi, mihverin boyunduruğuna girmesi demektir. Harben emniyet ise, Alman, İtalyan, Macar ve hatta belki de Bulgar ordularının Yugoslavyaya çullanmaları ve memleketi işgal etmeleri demektir.

Yugoslavyanın hududlarına bir göz atmak, bu memleketin müşkül sevkülceyşî vaziyetini göstermeğe kâfidir. Yugoslavyanın muhtelif komşularile olan hududları şöyledir:

İtalya ile:	290 kilometre
Almanya ile:	323 »
Macaristanla:	623 »
Rumanya ile:	557 »
Bulgaristanla:	536 »
Yunanistanla:	262 »
Arnavudlukla:	465 »

Bu 3,057 kilometrelik kara hududile 1590 kilometrelik sahilden yalnız Yunanistanla olan 262 kilometrelik hudud, bir dost devletle teması temin etmektedir. Öteki hudutlar, hatta Adriyatik denizi sahilleri, hep düşmanlarla çevrilmiştir. İşte böyle her taraftan mihver veya mihver bendegânile muhat olması-dır ki Yugoslavyanın müdafaa sevkülceyşini güçleştirmekte ve Yugoslav hükûmetini çok nazik ve tehlikeli bir vaziyete sokmaktadır.

Selânik, mihverin eline düştüğü, Arnavudluktaki Yunan ordusu geri çekildiği ve Yunan - Yugoslav hududu mihver tarafından işgal edildiği takdirde Yugoslavya tamamile mahsur bir kale haline girecektir. Bu bakımdan Yunan ve Arnavudluk hududlarındaki statükonun muhafazası, Yugoslavya için hayatî bir ehemmiyeti haizdir. Yugoslavyaya müessir surette malzeme yardımı yapabilmek için Selânik limanının ve Selânik - Üsküb demiryolunun hududa kadar olan kısmının mutlaka Yunanlıların elinde kalması şarttır. Ancak bugünkü vaziyet muhafaza edilebildiği takdirdedir ki Yugoslavya üçlü pakta iltihak etmemek kararında ısrar edebilir. Bu da, bir İngiliz ordusunun Selâniğe çıkarılması lehinde bir delildir.

Bulgaristan:

Bulgaristanın vaziyetine gelince, artık mihverle iş ve suç ortaklığı yapmağı kabul etmiş olan Bulgaristanın vazifesi, şimdilik, Türkiyeyi bitaraf bırakmağa ve Yunanistana karşı faal bir yardımda bulunmamasını temin etmeğe matuf görünüyor. Türk - Bulgar anlaşmasının Bulgaristan ve mihver bakımından gayesi budur. Bulgaristan, Türkiye ile mütekabilen birbirine dokunmamağı, hatta başkalarına tecavüz etmemeği de tahhüd etmişlerdir. Fakat bu mütekabil taahhüdle, Türkiyenin Bulgaristana tecavüz etmemesi temin edildikten hemen sonra Bulgaristan, Alman ordusunu kendi memleketine sokmuştur. Böylece, Türk - Bulgar anlaşmasının, Alman ordusunun yan ve gerilerini Türkiyeden gelecek bir tehdid ve tehlikeye karşı garanti etmek maksadile yapılmış olduğu da meydana çıkmıştır.

Bulgaristan 103,000 murabba kilometrelik 6 milyon 319 bin nüfuslu bir memlekettir. Yeni Bulgar ordusu teşekkül halindedir. Almanların yardımile 5-6 yüz bin asker seferber edebilir. Hududları şu uzunluktadır:

Rumanya ile:	602 kilometre
Türkiye ile:	234 »
Yunanistanla:	485 »
Yugoslavya ile:	536 »

1857 kilometre uzulunğunda bulunan Bulgar hududlarından Rumanya ile mevcud hudud yukarıdaki rakamdan biraz farklıdır. Çünkü 602 kilometre Dobrucanın ilhakından evvelki hududun uzunluğunu gösterir. Şimdi ehemmiyetsiz bir miktar ya uzamış, ya kısalmıştır. Ayni zamanda Rumanya hududunun 397 kilometresini Tuna nehri teşkil eder. Bulgaristanın sahilleri Dobrucanın ilhakından evvel 311 kilometre idi; şimdi biraz daha uzamıştır.

Bugün Bulgaristanın Rumanya tarafındaki hududları emniyettedir. Yugoslavya ve Türkiye ile ademi tecavüz ve dostluk muahedeleri akdetmiş olduğu için -bu taahhüdlerine sadık. kaldığı müddetçe- bu taraflardan da tehlike yok demektir. Yunan hududlarına gelince, Yunanistan, kimseye taaruz edecek vaziyette değildir; bilâkis Bulgar hudutlarından gelen bir Alman tehdidi karşısındadır.

Yalnız Bulgaristanın gökleri İngiliz havacılığına açıktır ve bir İngiliz ordusu Selâniğe çıktığı takdirde, günün birinde, Bulgaristanın 1918 eylûlündeki Dobropolya hezimetinin tekerrürünü görmesi ihtimali yok değildir. Bulgaristan bütün ademi tecavüz taahhüdlerine ve üçler paktına Balkan sulhunu korumak için girdiği yolundaki teranelerine rağmen günün birinde, ister istemez harbe sürüklenecektir. Bu takdirde Türkiyenin de harbe girmesi ihtimali vardır.

Bugünkü vaziyette, yani Bulgaristan, Türkiyeye karşı verdiği sözü tutmakta devam ederken Yunanistan bir Alman taarruzuna uğradığı takdirde, Türkiyenin bu dost millete yardımı meselesine gelince,

Türkiye ile Yunanistan arasında, Meriç vadisinde doğrudan doğruya teması temin eden 200 kilometrelik bir hudud varsa da sevkülceyş bakımından Türk ordularının garbî Trakyadan geçerek Yunanistanın imdadına gitmeleri pek doğru olmaz. Çünkü garbî Trakya denizle Bulgar hududu arasına sıkışmış bir sahadır. Türk ordusunun, Alman kuvvetlerine ve ne yapacağı meçhul Bulgar ordusuna karşı sağ yanını açık bırakarak bu mıntakada, garb istikametinde yüzlerce kilometre katetmesi doğru değildir.

Türkiye Cumhuriyeti Yunanistana yardıma karar verdiği takdirde bu yardımın ne gibi şartlar altında, nereden ve nasıl yapılacağını tabiî Türk genelkurmayı müttefiklerile anlaşarak ona göre yapacaktır.

***

Bütün bu tetkikler, Balkanlarda bir Türk - Yunan - Yugoslav tedafüî blokunun lüzum ve ehemmiyetini ispat etmektedir. Fakat yukarıda da söylediğimiz gibi böyle bir blokun çimentosu, Selâniğe çıkarılacak bir İngiliz ordusu olacaktır.

ABİDİN DAVER

Hariciye Vekilimizin kardeşi vefat etti

Hariciye Vekilimiz Şükrü Saracoğlu ile Devlet Limanları umum müdür muavini Hâmid Saracoğlunun kardeşleri Rüştü Saracoğlu vefat etmiştir.

Vekilimiz, biraderinin cenazesinde bulunmak üzere bu sabah şehrimize gelecektir. Cenaze bugün kaldırılarak namazı öğleyin Beyazıd camiinde kılındıktan sonra Edirnekapıda şehidliğe defnedilecektir.

Merhuma Allahtan rahmet diler, muhterem Vekilimizle kederli ailesi erkânına samimi taziyetlerimizi sunarız.

Yunanlılar yeni bir muvaffakiyet kazandılar

Sahilde ve merkez cephesinde mühim mevziler ele geçirildi

Atina 8 (a.a.) — Yunanlılar, bugün Arnavudluk cephesinin deniz bölgesinde bir çok İtalyan mukabil hücumlarını püskürtmüşler ve düşmana büyük zayiat verdirmişlerdir. İki taraf hatları arasındaki arazi, İtalyan ölü ve yaralılarile doludur ve Yunanlılar, dün alınan 1050 esire ilâveten yeniden bir çok esir almışlardır.

Cepheden gelen son haberlere göre, Yunanlılar, İtalyanların kendi üslerinden tıbbî yardım istiyen radyo imdad işaretlerini almışlardır.

İtalyan takviye kıt'alarının uğradığı zayiat

Atina 8 (a.a.) — Atina ajansı bildiriyor:

Mussolini'nin son zamanlarda Arnavudluğa gönderdiği takviye kıtalarının uğradığı zayiat hakkında aşağıdaki tafsilât verilmektedir:

Bu malûmat, İtalyan esirlerinin üzerinde bulunan vesikalardan alınmıştır. 77 nci ve 78 inci piyade alaylarile 30 uncu topçu alayından mürekkeb olan «Toskana Koroları» ismindeki 7 nci fırkadan ikincikânun sonunda 77 nci alaydan 350 ve 78 inci alaydan 2 tabur kalmıştır. Bu fırka, bir hafta içinde kuvvetinin üçte ikisini kaybetmiştir.

Lemiano fırkasının 68 inci alayı 21 ikincikânunda cepheye gelmiş ve Trebeshina üzerinde yapılan 4 günlük muharebelerde kuvvetinin üçte birini kaybetmiştir. Bu alaydan 300 nefer, 10 zabit ve bir tabur kumandanı esir alınmıştır.

Bu alayın geri kalan kuvveti Aoos ile Drina arasında yapılan ve 15 ten 18 şubata kadar devam eden muharebelerde dağıtılmıştır. Halen bu alayın mevcudü 250 kişiden ibarettir. Şubat bidayetinde Arnavudluğa çıkarılan ve 1178 rakımlı tepede neticesiz bir mukabil taarruza geçerek bir günde 1000 kişi kaybeden ve Trebeshina ve Senteli tepelerinde ağır zayiata uğrıyan «Strozesca» fırkasını da ayni akibet beklemektedir.

Mussolini'nin Arnavudluğa yolladığı bütün takviye kıt'aları, ilkbaharın kendisi için müsaid bir mevsim olduğunu iddia etmesine rağmen daha evvelden kat'iyyen mahvolmağa mahkûm bulunmaktadır.

Arnavudlukta 3 günde 53 tayyare tayyaresi düşürüldü

Kahire 8 (a.a.) — İngiliz avcı tayyareleri birbiri ardından beş gün içinde Arnavudluk cephesinde 53 İtalyan tayyaresi düşürmüşlerdir. Bu müddet zarfında İngiliz zayiatı 3 tayyareden ibarettir.

İngiliz hava kuvvetlerinin Yunanistanda tesis ettikleri son rökor budur. Düşen İtalyan tayyarelerinden çoğu G. 50 S. tipinde yani son model tayyarelerdir. Bunların sürati saatte 480 kilometreden fazla dır. Bu 53 tayyare arasında Korfu adası üzerinde cereyan eden hava muharebesinde düşürülmüş olanlar da vardır. Görülmeğe değer bu hava muharebesinde 13 İtayan tayyarecisi ayni zamanda paraşütle tayyarelerinden atlıyarak inmişlerdir. Şubat ayında havacılık bakımından dikkate değer neticeler alınmıştır. Gene bu ayın 28 günü içinde 338 düşman tayyaresi yani günde 12 den fazla tayyare düşürülmüştür.

Yunanistanda İngiltereye itimad

Londra 8 (a.a.) — Times gazetesinin Atina muhabiri bildiriyor:

Askeri mevzular hakkındaki Yunan ve İngiliz görüşleri aynidir. İngiliz birliği hakkındaki Yunan hissiyatı her zamandan daha kuvvetlidir. Her sınıf Yunan halkı İngilizlere ve ideallerine karşı ayni birlik imiş gibi derin bir şefkat izhar etmektedir.

Yunan tebliği

Atina 8 (a.a.) — Yunan orduları Başkumandanlığı tarafından 7 mart akşamı neşredilen 132 numaralı resmî tebliğ:

Merkez mıntakasında yapılan muvaffakiyetli bir hareket neticesinde düşman tabiî ve fennî müstahkem mevkilerinden tardedilmiştir. 1050 esir alınmıştır. Bunların arasında bir kaç zabit de vardır. Mühim miktarda malzeme elimize geçmiştir.

Tayyarelerimiz, harb meydanının askerî hedeflerini görünür neticelerle bombardıman etmek suretile harekâta muvaffakiyetle iştirak etmiştir

Bütün tayyarelerimiz üslerine dönmüşlerdir.

İtalyan tebliği

Roma 8 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 274 numaralı tebliği:

Yunan cephesinde hava kuvvetlerimiz düşman kamplarını ve tahşidatını ve müdafaa tesisatını büyük ve küçük çapta bombalarla bombardıman etmişler ve mitralyöz ateşi altına almışlardır.

1941 İZMİR ENTERNASYONAL FUARI'na

şimdiden hazırlanınız. Bir milyon müşteri, İzmir Enternasyonal Fuarında mallarınızı görecek ve satın alacaktır.

20 Ağustos - 20 Eylûl 1941

«CUMHURİYET» İN EDEBÎ ROMANI : 77

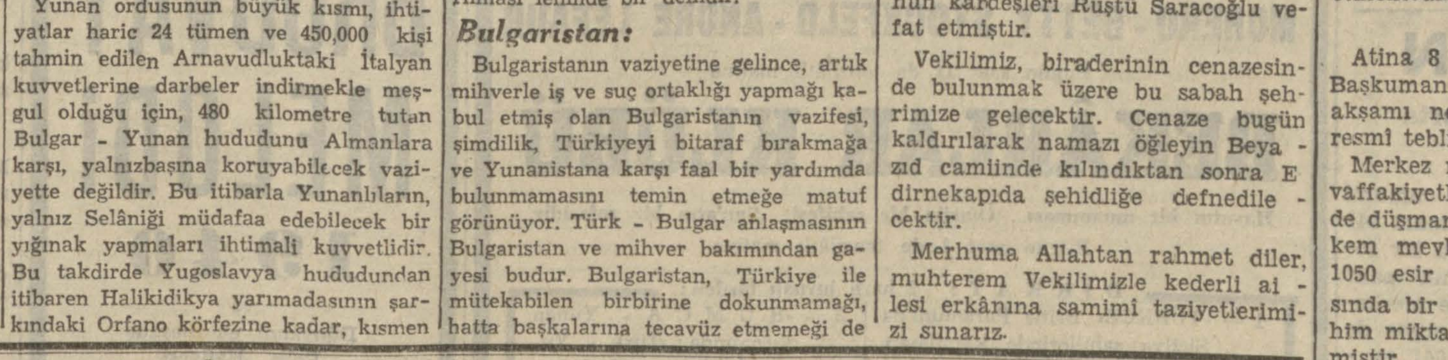

Yazan: Peride Celâl

Ninem çok hafif bir sesle, gözleri gene odanın bir köşesine kayarak:

— Bunu yapamıyacak kadar yüksek bir insandı, dedi. Tosun Ağaların bizim yüzümüzden üç genc can kurban verdiklerini, hiç bir zaman unutamıyordu. Bazan «belki Tosun Ağaların Şevketin yerinde olsam ben de ayni şeyi yapardım» derdi.

— Allahım ne geri düşünceler! diye, söylendim.

Ninem yavaşça:

— Unutma, dedi. Babanı öldürdükleri zaman sen de intikam diye bağırmıştın.

Sonra başını ağır bir hareketle çevirdi. Yüzünü aydınlatan garib bir tebessümle:

— Dediğini de yaptın, diye, mırıldandı. Dedenin, babanın intikamını aldın.

Donmuş gibi hareketsiz kalmıştım. Ninem heyecanla gerilen bir yüzle, mavi gözleri ateşler saçarak:

— Öldürdüğün adam Tosunların Şevketti, dedi.

İskemlede geriye doğru çöktüğümü, adeta yıkıldığımı hissediyordum. Bu cinayetin ninemi mes'ud etmiş olduğunu anlıyordum. Önce bütün bunların aleyhinde göründüğü, beni teskin etmiye uğraştığı ve «intikam» diye, söylendiğim zamanlar susturmaya kalktığı halde onun da hakikatte babam gibi hâlâ o eski müthiş âdetlere bağlı olduğu meydandaydı. Hâlâ elli sene evvelki kafayı, dedemin kafasını taşımakta olduğunu görüyordum. Bu beni korkuttu, dehşete düşürdü. İstemeden böyle korkunc bir kan davasına, aklımın kabul etemdiği iptidaî bir vak'aya karışmış olduğum için büyük bir azab duydum. Dudaklarımdan gayriihtiyarî şu sözler döküldü:

— Allah şahiddir ki onu intikam almak, o korkunc âdete uymak için öldürmedim. Yalnız kendimi müdafaa etmeyi düşünüyordum. Babamın ölümünden sonra belki intikam ateşi içinde yandığım zamanlar olmuştur. Fakat hiç bir zaman, hiç bir zaman bir başkasını öldürmeyi, böyle bir cinayeti düşünmedim.

Ninem yorgun bir sesle:

— Biliyorum, dedi. Senin kanına başka kan karıştı. Başka yerde yetiştin, büyüdün. Bizim gibi düşünemezsin. Baban da her zaman bunu söyledi ve bundan memnundu.

— Ben bu kan davasını korkunc buluyorum, diye, söylendim. Babamın ve senin de ayni şekilde düşündüğünüze eminim. Böyle korkunc âdetleri doğuran cehalettir. Sizler de bunu anlamıştınız. Fakat hâlâ o vahşi telâkkilerin, bir merdlik şeklinde kabul edilmiş olan, hakikatte canavarlıktan başka bir şey olmıyan âdetlerin tesirinden kurtulamıyordunuz. Evet ikinizin de benim gibi düşündüğünüze eminim. Çünkü ikiniz de iyi, namuslu insanlardınız.

Ninem zayıf bir sesle:

— Zaten oraları da çok değişmiş, dedi. Kemal söyledi. Bizden başka kan davası güden kalmamış galiba.

Sustu. Gözlerini kapadı. Yorumluş olduğunu anladım. Kalkmaya hazırlandım.

Fakat tekrar gözlerini açtı.

Elile yaklaşmamı işaret etti. Üzerine eğildim. Fersiz mavi gözlerini bir kaç kere açıp kapadı. Sonra fısıltı halinde bir sesle:

— Zümrüdlü altın, dedi, onun ne olduğunu sormadın!

Birdenbire hatırladım. Esma, o güzel kız boynunda o altın, ninemin anlattığı gibi nazlı, güzel hayalimde canlandı. İçim burkuldu.

Ninem yavaşça:

— Baban altının da er geç Tosunların Şevket tarafından çalınacağını bildiği için onu umulmadık bir yere saklamıştı, dedi.

Durdu. Derin bir soluk aldı ve hep o fısıltı gibi sesle ilâve etti:

— Kızıl vazoya...

Kendimi tutamıyarak:

— Kızıl vazoya mı! diye, bağırmışım.

Ninem tasdik eder gibi gözlerini açıp kapadı.

— Vazonun ne kadar kaba saba bir şey olduğunu bilirsin, yalnız onun gizli, vidalı bir yeri olduğunu bilmiyorsun. Altından burguludur. Biraz oynatınca dönmeye ve açılmaya başlar. İşte baban altını oraya vazonun altındaki küçük boşluğa yerleştirmişti.

Hayret içinde:

— Fakat o vazo kırıldı, diye, kekeledim.

Ninem gülümsedi:

— Kırılan o değildi, diye, mırıldandı. Babanın ölümünden sonra senin vazoyu ortaya çıkarmak, çiçeklik gibi kullanmak istediğini görünce itiraz edemedim. Fakat onun içinde saklı olan kıymetli şeyi bildiğim için gönlüm bir türlü rahat edemiyor, her an vazo ortadan kaybolacakmış gibi heyecanlar geçiriyordum. (Arkası var)

SPOR

Dörtler kupası

Müsabakalara bu gün Şeref stadında başlanıyor

Millî küme maçlarına hazırlık vesilesile tertib edilen dört kulub arasındaki maçlara bugün Şeref sahasında başlanacaktır. Bugün ilk maçı Beşiktaşla İstanbulspor, ikinci maçı da Galatasarayla Fenerbahçe takımları yapacaklardır. Lik şampiyonu Beşiktaşın, lik dördüncüsü ile yapacağı maç, iki takım arasındaki kuvvet farkına nazaran büyük bir alâka uyandırmaktan hayli uzak olmak lâzımdır. Mevsim zarfında hiç bir takım tarafından mağlûb edilemiyen Beşiktaşın bugünkü oyunu, bir antrenman olarak telâkki etmemesi maçı kazanması için kâfi bir sebebdir.

Galatasarayla Fenerbahçe arasında yapılacak ikinci maç, iki ezeli rakibi mevsimsiz bir zamanda karşı karşıya getirmekten başka hiç bir kıymet taşımamaktadır.

Lik maçlarını oldukça fena vaziyette kapamış olan iki takım arasındaki mücadele, bozuk vaziyetlerine rağmen her zamankine yakın bir çekişmeye vesile teşkil edecek mahiyettedir.

İki takımın son haftalardaki vaziyetlerine nazaran üstünlük, Fenerbahçededir.

Galatasaray sağlam bir kadro ile sahaya çıkarsa oyunda muvazene temin edebilir ki, o takdirde galibiyet için iki taraftan birinin şansı rol oynayacak demektir.

Mekteb lik maçları

Mektebler arasındaki lik maçlarına dün Şeref sahasında devam edildi. İlk maç, Boğaziçi ile Hayriye arasında idi.

Birinci devre 1 - 0 Boğaziçinin lehinde bitti. İkinci devrede Hayriye de bir gol yaptığından maç 1 - 1 berabere nihayetlendi.

İkinci maç, Galatasarayla İstanbul Lisesi takımları arasında oynadı. İlk devreyi 0 - 0 berabere bitiren Galatasaray, ikinci devrede iki gol yaparak maçı 2 - 0 kazandı.

Üçüncü maç, Haydarpaşa ile Kabataş arasında idi. Birinci devre 2 - 1 Haydarpaşanın lehinde bitti. İkinci devrede iki gol daha yapan Haydarpaşalılar maçı 4 - 1 kazandılar.

Galatasaray kulübünün senelik aile ziyafeti

Galatasaray spor kulübü her sene olduğu gibi bu sene de âza ve dostlarını bir araya toplamak ve güzel vakit geçirtebilmek gayesile bir akşam yemeği tertib etmiştir. Bu yemek 5 nisan cumartesi günü akşamı Taksim Kulüb kazinosunda yenileçektir. Azaların davetiyelerini kulübden aldırmaları ve kazinoda kendilerine masa ayırmaları lâzımdır.

Çocuk Esirgeme kurumu yıllık balosu

Çocuk Esirgeme kurumu İstanbul merkezi tarafından her sene şubat, mart aylarında tertibi mutad bulunan yıllık balo, bu sene de martın 15 inci cumartesi gecesi Taksim Belediye kazinosunda verilecektir.

Balonun her senekinden daha mutena ve çok daha zengin olması için yapılan hazırlıklar ikmal edilmek üzeredir.

İstanbulun en müstesna balosu olup vilâyetimiz dahilinde bu sene içinde yeniden açılmaları kararlaştırılan çocuk dispanser ve kreşlerinin ilk tesis masraflarına karşılık tutulacak olan mezkûr balonun İstanbul halkı tarafından büyük bir rağbet göreceğine şüphe edilmemektedir.

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Fatih Askerlik şubesinden:

Fatih Kıztaşı Açıklar sokak Celâlbey apartımanında oturan yedek sanayii harbiye asteğmen Talha Lûtfi oğlu Mustafa Şamilin çok acele şubeye gelmesi ilân olunur.

GÜVEN

Türk Anonim Sigorta Sosyetesinden:

Sosyetemiz hissedarlar umumî heyeti içtimaı hakkında 4 mart 941 tarihinde neşrolunan ilânda bir sehiv eseri olarak toplanmanın saat 13,45 te ve sosyetenin idare merkezinde yapılacağı ilân edilmişse de mezkûr içtimaın 31 mart 941 pazartesi günü saat 15,45 te Galatada Voyvoda caddesinde Sümer Bank binasında sosyetenin muamelât merkezinde yapılacağı tashihen ilân olunur.

Malatya Bez Ve İplik Fabrikaları

Türk Anonim şirketinden:

İdare meclisi hissedarlar umumî heyetini 26 mart tarihine musadif çarşamba günü saat 14 te Ankarada Sümer Bank binasında senelik adi içtimaa davet eder.

Müzakerat ruznamesi

1 — 1940 senesi muamelâtına aid idare meclisi raporu.

2 — 1940 senesi muamelâtına aid murakıblar raporu.

3 — 1940 senesi bilânço ve kâr ve zarar hesablarının tetkik ve tasdiki.

4 — 1940 senesi zarfındaki idare meclisi tebeddülâtının tasdiki.

5 — Şirket statüsünün 26 ncı maddesi mucibince kur'a keşidesile tebdilleri icab eden iki azanın yerine intihab icrası.

6 — İdare meclisi azalarile murakıblar ücretleri.

GLORIA JEAN

GENCLİK... MUSİKİ... SPOR... NEŞ'E... ve BÜTÜN YAŞAMAK ZEVKİ... Bütün bunları: İkinci DEANNA DURBİN namı verilen yeni yıldız

GLORİA JEAN

Bu hafta SÜMER Sinemasında

Görülmemiş bir muvaffakiyetle gösterilmekte olan

AÇILMAMIŞ KONCA

Büyük musikili filminde seyircilerine sunuyor. Sinemacılık tarihinde müstesna bir inkılâb... Hem gülecek, hem de müteessir olacaksınız.

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Bugün MELEK'te

NEFİS ve ŞAHANE BİR FİLM

AY DOĞARKEN

Senenin en muhteşem ve büyük mizansenli şaheseri. Baş rollerde:

JEANETTE Mac DONALD

NELSON EDDY

Ayrıca: En son gelen FOX dünya haberleri

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

ZANZIBAR

ÖZENFİLM

BUGÜN

TAKSİM

Sinemasında

Esrarengiz memleketin harikalarını... Alev saçan volkanları... Balta girmemiş ormanın cehennemî muhitinde beyaz bir kadın... Şahane kaplanlar ve Timsahların gölü...

ZANZİBAR

Dünyanın 3 üncü süper filmi, asrın en büyük macerasını görünüz.

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Bugün İPEK sinemasında

2 büyük film birden:

1 — Meşhur Polis Hafiyesi: CHARLİ CHAN

KATİL KİM?

İstanbulda ilk defa olarak gösterilen bu film müthiş ve heyecanlı bir maceradır.

2—BAHAR ÇİÇEKLERİ

Nefis dans ve şarkılarla gençliğin zaferi, çok eğlenceli bir mevzu. Baş rollerde:

MİCKEY ROONEY - JUDY GARLAND

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Bugün ŞARK Sinemasında

Herkesin görmek istiyeceği bir film

BAL PARE

İLSE WERNER ve PAUL HARTMANN

Tarafından hissî ve müessir bir AŞK romanı.

Bekârlığın azabını... Evliliğin sürprizlerini... Çılgın bir ihtirasın zaferini görmek istiyenler?

Bugün LÂLE ye koşsun

SACHA GUITRY - ELVİRE POPESCO - MARGUERİT MORENO - BETTY STOCKFELD - ANDRE LEFAUR

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

BEKÂRLAR KLÜBÜ

Hayatın bir muamması... Ömrün bir sahifesi... San'atın bir zaferidir.

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine

DİKKAT: 2 harb jurnalı birden:

1 — «TÜRKÇE» Britiş Paramunt'da Sicilya sahillerinde karşılaşan İngiliz donanmasile tayyareleri arasındaki harb - General De Gol'ün Afrikada ilerleyişi - Amerika iş başında.

2 — «RUMCA» Yunan jurnalında: Türk - Yunan kurumu - Harb ganimi - Zafer şenlikleri - Kadın, erkek bütün Yunanistan harbde.

HER SEANS DOLU:

MARMARA da

Harikulâde bir muvaffakiyetle

KANLI BALALAYKA

DEVAM EDİYOR.

Ayrıca: MİKİ (Komşunun Horozu)

Bu ilk GALA filmimiz şerefine ilâve olarak

Yunan Jurnalı: En son harb haberleri gelen RUMCA Yunan Jurnalında

Dikkat:

Çölün Gangsterleri kimlerdir? Kahirenin esrarengiz Haydudu kimdir?

BUGÜN

SARAY

Sinemasına gidiniz ve (PETER LORRE)

Mr. MOTO'yu

en büyük ve ihtirasla zabıta romanı

Mr. MOTO ŞEYTANET DÜŞÜNÜYOR

filminde görünüz.

İlâveten: FOKS JURNAL son dünya ve harb haberleri

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Millî ve Alemdar

da

Bütün seanslar dolup taşıyor!

HARİKULÂDE NEFİS 2 FİLM:

Dünya Dans Kralı

FRED ASTAİRE'in

ELEANOR POWELL'le

Bu yıl İstanbulu hayran eden mutantan eseri:

BRODVAY MELODİ 1940

ve

Dünyanın en meşhur Polis Hafiyesi

CHARLİ CHAN'ın

Heyecandan nefes nefese seyredilen son eseri:

MASUM KATİL

DEVAM EDİYOR.

Dr. Horhoruni

Eminönü Nimet Abla gişesi karşısındaki muayenehanesinde hastalarını kabul eder.

Telefon: 24131.

SAKARYA da: Güzel ve cazib bir program:

«Brodway Melody» den GEORGES MURPHY ve NANCY CAROLL

DANS MELODİSİ

Musiki, dans ve mükemmel bir macera filminde. Bu film İSTANBULDA İLK DEFA GÖSTERİLMEKTEDİR.

Fransız kahkaha KRALI

RELLYS

MONİQUE ROLLAND — CLAUDE MAY ile beraber yarattıkları

ZORLA TAYYARECİ

Fransızca sözlü Eğlenceli ve şen bir film

Beşiktaş SUAD PARK Sinemasında

AYLARDANBERİ BEKLENEN İKİ BÜYÜK ŞAHESER

TYRONE POWER ile HENRI FONDA'nın en büyük muvaffakiyeti

SEVİMLİ HAYDUD

TEKMİLİ RENKLİ

Çigan melodilerinin ilâhî nağmelerile süslenmiş

Mavi Tuna Şarkısı

TÜRKÇE

Matbuat Umum Müdürlüğünden:

1 — Lâ Turquie Contemporaine adlı kitabın tab'ı işi açık eksiltmeye konmuştur.

2 — Tabı kısmı asgarî yirmi beş, azamî otuz forma ve klişe kısmında asgarî 50, azamî 60 bin santimetre tahmin edilen bu kitab 5000 nüsha olacaktır.

3 — Tabı kısmının beher formasının 40 lira ve klişe kısmının beher santimetresinin 2 kuruş itibarile tahminî bedeli «2400» muvakkat teminatı «180» liradır.

4 — Eksiltme 20/3/941 tarihine musadif perşembe günü saat 15 te Ankarada Başvekâlet Matbuat Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

5 — Şartnameler Ankarada Başvekâlet Matbuat Umum Müdürlüğü Evrak ve Muamelât Müdürlüğünden, İstanbulda Matbuat Bürosundan parasız olarak alınır.

6 — Taliblerin teklif mektublarını şartnamede ve 2490 sayılı kanunda yazılı vesaikle beraber 20/3/941 perşembe günü saat 14 e kadar Ankarada Başvekâlet Matbuat Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonu Reisliğine tevdi etmeleri veya taahhüdlü mektubla göndermeleri. «1205» (1634)

Tokat Nafıa Müdürlüğünden:

Reşadiye merkezinde müceddeden inşa ettirilecek olan 17550 lira 16 kuruş bedeli keşifli ilk okul binasının 3/3/941 tarihinden itibaren on beş gün müddetle kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

İhale 18/3/941 salı günü saat on dörtte Nafıa dairesi binasında yapılacaktır.

Taliblerin % 7,5 nisbetinde muvakkat teminat olan 1316 lira 25 kuruşa aid Malsandığının makbuzile kanunen icab eden ehliyet vesikalarını teklif mektublarile birlikte Tokad Nafıa dairesinde teşekkül edecek Komisyona ibraz edeceklerdir.

Bu hususa aid plân ve keşif evrakını görmek istiyenlerin Tokad Nafıa Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur. (1620)

Edincik Belediye Reisliğinden:

Edincik Belediyesi için şartnamesi mucibince beheri 175 lira muhammen bedelli «3» aded emme basma yangın tulumbası mubayaa ve 19/3/941 tarihine raslıyan çarşamba günü saat 16 da ihale edilmek üzere 4/3/941 tarihinden itibaren 15 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

Taliblerin % 7,5 teminat akçesile Edincik Belediyesine müracaatleri ilân olunur. (1675)

Tokat Nafıa Müdürlüğünden:

Niksar merkezinde müceddeden inşa ettirilecek olan 17550 lira 16 kuruş bedeli keşifli ilk okul binasının 3/3/1941 tarihinden itibaren on beş gün müddetle kapalı zarf usulle eksiltmeye konulmuştur.

İhale 18/3/1941 salı günü saat on dörtte Nafıa Dairesi binasında yapılacaktır.

Taliblerin % 7,5 nisbetinde muvakkat teminat olan 1316 lira 25 kuruşa aid Malsandığının makbuzile kanunen icab eden ehliyet vesikalarını teklif mektublarile birlikte Tokad Nafıa dairesinde teşekkül edecek Komisyona ibraz edeceklerdir.

Bu hususa aid plân ve keşif evrakını görmek istiyenlerin Tokad Nafıa Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur. (1621)

Toprak Mahsulleri Ofisinden:

DEPO ARANIYOR

Halicin iki tarafile Kadıköyünde, Boğazın Rumeli cihetinde Ortaköye ve Anadolu kısmında Kuzguncuğa kadar olan yerlerde deniz kenarında ve rıhtımı veya iskelesi bulunan sağlam, rütubetsiz büyük depo aranıyor. 22185 No.ya telefon edilmesi. (1716)

Nazilli Belediyesinden:

Nazillide yaptırılacak olan 2061,25 metre murabbaından ibaret beton döşemenin bedeli keşfi 4720 lira 26 kuruştan ibarettir. 1 mart 941 tarihinden 21 mart 941 cuma günü saat 15 te ihalesi yapılmak üzere 20 gün müddetle kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur. Bu hususa aid evrak vesairesi parasız olarak verilecektir. Müteahhidlik evsafını haiz olan istekliler teklif mektublarını 21/3/941 cuma günü saat 14 e kadar Nazilli Belediye Riyasetine vermeleri. (1637)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

1 — Mevcud nümune mucibince «300» aded J. K. ıskarta bıçağı açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli «510» lira, muvakkat teminatı «32.21» liradır.

3 — Eksiltme 11/3/941 salı günü saat 14 te Kabataşta Levazım ve Mubayaa şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

4 — Nümune sözü geçen şubede görülebilir.

5 — İsteklilerin eksiltme için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme parasile birlikte mezkûr komisyona müracaatleri. (1671)

Tokat Nafıa Müdürlüğünden:

Erbaa merkezinde müceddeden inşa ettirilecek olan 17550 lira 16 kuruş bedeli keşifli ilk okul binasının 3/3/941 tarihinden itibaren o nbeş gün müddetle kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

İhale 18/3/941 salı günü saat on dörtte Nafıa dairesi binasında yapılacaktır.

Taliblerin % 7,5 nisbetinde muvakkat teminat olan 1316 lira 25 kuruşa aid Malsandığının makbuzile kanunen icab eden ehliyet vesikalarını teklif mektublarile birlikte Tokad Nafıa dairesinde teşekkül edecek Komisyona ibraz edeceklerdir.

Bu hususa aid plân ve keşif evrakını görmek istiyenlerin Tokad Nafıa Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur. (1622)

Toprak Mahsulleri Ofisinden:

Ofisimizce satılacak unların fırınlara gidecek çuvallarını toplıyarak kabili istimal bir halde dilediğimiz fabrikalardan birisine teslimi işi pazarlık suretile ihale edileceğinden alâkadarların martın 11 inci salı günü saat 15 te Liman han dördüncü kattaki Ofisimize müracaatleri. (1817)

Tokat Nafıa Müdürlüğünden:

Tokad merkezinde müceddeden inşa ettirilecek olan 17550 lira 16 kuruş bedeli keşifli ilk okul binasının 3/3/941 tarihinden itibaren on beş gün müddetle kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

İhale 18/3/941 salı günü saat on dörtte Nafıa dairesi binasında yapılacaktır.

Taliblerin % 7,5 nisbetinde muvakkat teminat olan 1316 lira 25 kuruşa aid Malsandığının makbuzile kanunen icab eden ehliyet vesikalarını teklif mektublarile birlikte Tokad Nafıa dairesinde teşekkül edecek Komisyona ibraz edeceklerdir.

Bu hususa aid plân ve keşif evrakını görmek istiyenlerin Tokad Nafıa Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur. (1619)

Taksim Belediye Gazinosu Müdiriyeti

Her akşam saat 9, 30 da İstanbuldan geçen büyük ENTERNASYONAL REVÜLER TURNESİ tarafından 15 tablolu

"TAXİM MELLODY REVÜE,, yi

Takdim eder. BALETLER — KÖSTÜMLER — GÖZKAMAŞTIRICI DEKORLAR — FEVKALÂDE TEMAŞA

HER PERŞEMBE SAAT 18 de ve HER CUMARTESİ ve PAZAR saat 17 de MATİNE

RADY

Bu günkü progr

9,00	Program	18,03	Cas
9,03	Haberler	18,50	Şar
9,18	Müzik (Pl.)	19,30	Ha
9,45	Yemek listesi	19,45	Mü
★		20,15	Mü
12,30	Program	20,45	Şar
12,33	Şarkılar	21,15	Ko
12,50	Haberler	21,30	Te
13,05	Şarkılar	22,30	Ha
13,25	Orkestra	22,50	Cas
★		23,30	Kaç
18,00	Program		

Mevlidi Şerif

Selânik eşrafından Rif Şeyh Maruf Efendinin tor feddin Gürtanın hemşiresi şehir Devlet Demiryolları dahiliye doktoru Ekrem G kayınvalidesi ve Enise G Belgrad ataşemiliteri kur başı Kâmi ve topçu yüzb ve Necdet Gürtanın valide hatı nisvandan merhume Gürtanın ruhuna ithaf ed zere birinci ölüm yıldönü sadif 11/3/941 salı günü İstiklâl caddesi Ağacamii namazını müteakıb Mev okutturulacağından kend venlerin, akraba ve ehibb rifleri rica olunur.

Teşekkür

Müptelâ olduğum böbre ğını itina ve ihtimamla te kıymetli Prof. Behçet S rana, candan alâkasını fedakâr Dr. İbrahim Osm Teşvikiye Sağlıkevi sahib rüne hastanenin nazik ve lemanlarına şükranlarımı rim.

Teşvikiye Sağlıkevinin, mamen intıbak eden bir essesesi olduğuna şahid o hibi Dr. İbrahim Osma tebrik etmeği vazife telâk

Belediye Daimî Encüme Beyoğlu Halkevi reisi

***

Evlâdımı kurtulmaz bir zasından kurtaran göz h Dr. Şakir Ahmede açık lerimi sunmayı bir borç Anna

Ölüm

Divanı Muhasebat Başk vinliğinden mütekaid Ke uzun zamandanberi çekm ğu hastalıktan kurtulam lerini hayata ebediyen Cenazesi bugün öğle sonra Beyazıd camiinden larak Edirnekapı şehidli ile mezarlığına, bir müd kaybettiği çok sevdiği k na gömülerek Allahın tevdi kılınacaktır.

***

Eski fırka kumandan avukat İclâl Asımla T talebesinden Cüneyid H bası emekli kurmay alb Asım Hepgül dün Allah ne kavuşmuştur. Cena öğleden sonra saat üçte Şekercibakkal sokağı evinden kaldırılarak Os mîinde namazı kılındık Karacaahmed mezarlığ istirahate tevdi kılınacak

Gaib aranıyor

25 sene evvel Yugoslav şın kasabasından İstan etmek üzere gelen Osman rad ve Ramizi arıyorum nin hayat ve mematında matı olanların insaniye adresime bildirmelerini Eyübsultan Oluklu kardeşi

Osmanlı Bank

Aile Sandığı Piyangosu Osmanlı Bankasınca «Aile Sandığı» piyangosu desi 25 mart 941 tarihi bulda icra edilip atideki ler tevzi edilecektir:

1	aded	T.L.	1000 lik
4	aded	T.L.	250 lik
5	aded	T.L.	100 lik
25	aded	T.L.	50 lik
50	aded	T.L.	25 lik

85 aded ikramiye için:

İşbu keşideye ilkteşrin 941 altı aylık müddet ile Sandığı» (tasarruf sabında matlubu T.L. 50 olmıyan her mudi istira

Gayet rabi

Orta yaşlı bir bayan şından fazla bir çocuğ üzere yer aramaktadır. P. M. M. rumuzile gaze resine mektubla müraca leri.

ŞEHİR TİYATROSU

TEPEBAŞI DRAM K

Gündüz saat 15,30 da

Bu akşam saat 20,30

MEŞALE

Beyoğlu İstiklâl cad

KOMEDİ KISMI

Gündüz 15,30 da

Bu akşam saat 20,30

KİRALIK ODA

Balkanların 20 senelik siyasî tarihi

Yazan: Ömer Rıza Doğrul

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Bu yüzden bütün dünyanın merakı, Balkanların mukadderatı üzerinde teksif etmiş ve teslim olmıyan, teslim olmamak azminde bulunan Balkanlıların ne yapacakları, günün en mühim ve meraklı meselesini teşkil ediyor. Biz burada Balkan memleketlerinin vaziyetini aydınlatacak ve hâdiselerin takibini kolaylaştıracak malûmat vermek istiyoruz.

Bulgaristan:

Bulgaristan geçen Büyük Harbde evvelâ bitaraflığını ilân etti, fakat bu bitaraflık ancak 1915 senesinin ilkteşrine kadar devam etti. Bulgaristan bu ayın 12 nci günü Sırbistana harb ilân etmiş, daha sonra İngiltere, Fransa ve İtalya da Bulgaristana harb ilân ederek mukabelede bulunmuşlar, nihayet Bulgaristan 1916 senesinin 1 eylülünde Rumanyaya karşı harb ilân etmişti. Fakat Bulgaristanın sonuna kadar harbetmek lehinde olmadığı göze çarpıyordu. Nitekim Bulgar askerlerinin Dobrucayı ve Makedonyayı işgal etmeleri üzerine Sobranyadaki meb'uslar, Bulgaristanın harb gayelerini tahakkuk ettirmiş olduğunu ileri sürerek sulh yapılması lehinde söylemişler, Bulgar hükûmeti de gizli sulh müzakerelerine girişmişti. Bu müzakereleri akamete uğratan bir âmil, Kayser Vilhelm'in ayni senenin ilkteşrininde Sofyayı ziyaret etmesi idi. 1918 senesinin başlarında, Bulgaristanı hoşnudsuzluğa uğratan bir hâdise daha vuku buldu. Almanya Bulgaristanın harbe girmesinden itibaren ona her sene 50,000,000 frank iane verirdu. Almanyanın bu ianeyi kesmesi, sonra marttan itibaren mühimmat ve teçhizat ta göndermemesi, Bulgarları hiddetlendiriyor ve harb aleyhindeki cereyanları takviye ediyordu. İptidaî maddeleri darlığı ile Bulgar askerlerinin siper harbinden kelâl getirmeleri, münferid sulh cereyanını büsbütün kuvvetlendirmişti. Binnetice 1918 eylûlünde Bulgar cephesi yarılmış ve Bulgar hükûmeti İngiltere ile müttefiklerden mütareke istemişti.

Bulgar hükûmeti mütarekeye takaddüm eden günlerde askerleri teskin etmek emelile çiftçi lideri İstanbuliskiyi cepheye göndermişti. Fakat İstanbuliski hükûmete hizmet etmiyerek hükûmet aleyhinde hareket etmiş, cumhuriyet ilân etmiş ve Sofya üzerine yürümüştü. Onun bu hareketi, Krala sadık olan ve Almanlardan yardım gören askerler tarafından muvaffakiyetle bastırılmış ise de çok geçmeden Kral Ferdinand istifaya mecbur olmuş ve memleketi terketmişti.

Nöyyi sulhu:

1919 senesinin 27 sonteşrininde imzalanan Neuilly muahedesile Bulgaristan cenubî Dobrucayı Rumanyaya, Caribond ve Strumikayı Yugoslavyaya, Balkan harblerinde kazandığı Makedonya parçasını ve Akdeniz sahilindeki mahrecini Yunanistana terketmişti. Bilhassa Caribondun Yugoslavyaya verilmesi, Sofyayı Yugoslav toplarının menzili içinde bıraktığı için Bulgaristanda çok fena tesir etmişti. Bulgaristan bu kayıblara uğradığı için Balkan Antantına girmemiş ve bunların istirdadını millî bir gaye tanımıştı. Fakat Bulgaristanın Balkan antantına girmiyerek antant cephesinde gedik yüzünden doğrudan doğruya zarara uğramış ve bugün istiklâlini feda etmek mecburiyetinde kalmıştır.

Gerçi Almanyanın tavassutu ve tazyiki sayesinde Rumanya, geçen sene cenubî Dobrucayı Buglaristana iade etmişti. Fakat Bulgaristanın mihverden gördüğü bu lûtuf, Bulgaristanın işgaline zemin hazırlamış ve bu memleketin, istiklâlini feda etmesine sebeb olmuştur.

Bulgaristanda Bulgarlardan başka Türkler de vardır. Ve Türklerin sayısı 800,000 dir ve nüfusun yüzde on birini teşkil etmektedir. Türkler toplu olarak Deliorman taraflarında ve cenubu şarkide Yanbolu, Harmanlı, Hasköy ve Kırcaali civarında bulunurlar.

Yugoslavya:

Yugoslavya, yani Sırb, Hırvat, Sloven memleketi 1918 senesinin son aylarında vücuda geldi. Onun vücud bulması, Avusturya - Macaristan imparatorluğunun inhidama uğramasının bir neticesi idi. Hırvat, Sloven memleketleri Bosna ve Hersek arazisi, Karadağ, Sırbistan ile birleştirilmiş ve böylece bu Cenub Slav Birliği vücude gelmiştir.

Yugoslavyanın mesahası 247.570 kilometreyi buluyor. Nüfusu 16,017,323 dür.

Sırbistan geçen Büyük Harbde İngiliz zümresi ile beraberdi. Anarşist bir Sırb'ın Avusturya Veliahdını öldürmesi üzerine taarruza ve harb hareketlerine sahne olmuş, baştan başa istilâya uğramış ve Sırb ordusile hükûmeti Korfu adasına kadar çekilmeğe mecbur olmuştu. Ancak yeni Yugoslav devleti müttefiklerin zaferini müteakib 1918 senesinin sonuna doğru teessüs etmiş ve uzun süren müzakerelerden sonra yeni hududları da kararlaştırılmıştır. Fakat Yugoslavyadaki partiler arasında geniş bir anlaşamamazlık hüküm sürdüğü göze çarpıyordu. Bir çok partilerden başka mecliste 58 kadar komünist meb'us ta bulunuyordu. Buna rağmen, o zaman iktidar mevkiinde bulunan Pasic memleketin esas kanununu çıkarmak için uğraşmış ve muvaffak olmuştu.

Daha sonra Yugoslavya bir müddet diktatörlüğe benzeyen bir idareye tabi olmuş, ve ancak şimdiki harbin kopmasından kısa bir zaman önce Hırvatları tatmin eden bir anlaşma imzalanmış ve bu sayede Sırb - Hırvat rekabetlerine son vermeğe imkân hasıl olmuştur.

Yugoslavyanın meselesi, onu terkib eden anasırın imtizacı meselesidir. Yugoslavya nüfusunun yüzde 74,4 ü yani 11,946,884 ü Sırb - Hırvattır. Slovenler nüfusun yüzde 8,5 ini teşkil ediyorlar ve 1,024,761 dirler. Almanlar nüfusun yüzde 4,3 üdürler ve sayıları 513,472 dir. Macarlar nüfusun yüzde 3,9 durlar ve sayıları 472,404 tür. Arnavudlar, nüfusun yüzde 3,7 sini teşkil ediyorlar ve sayıları 441,470 tir. Bunlardan başka Yugoslavyada 229,398 Rumen, 12,825 İtalyan da vardır.

Bu yabancı unsurlar içinde bilhassa Almanlar, ehemmiyeti haizdirler. Bu Almanlar, yerlileşmiş ve Almanlıklarını adeta unuttuklarını gösteren bir mahiyet almış oldukları halde, Almanyada nanizmin canlanması üzerine nazileşmişler ve Almanyanın maksad ve emellerine hizmet eden mühim bir âmil olmuşlardır.

Yugoslavya ile Macaristan arasındaki münasebetlerin salâh bulması yüzünden Yugoslavyada yaşayan Macar ekalliyeti, Alman ekalliyeti derecesinde tehlikeli bir mahiyet almamış bulunuyorsa da bu ekalliyeti tahrik etmek ihtimali de daima mevcuddur.

Sırb - Hırvat anlaşması Yugoslavyanın millî birliğini korumağa en büyük yardımı yapmış ise de Slovenlerin yabancı tesirlere müsaid bir vaziyette bulundukları ileri sürülmektedir. Fakat bu iddianın mahiyeti meşkûktür.

Rumanya:

Rumanya geçen Büyük harb koptuğu zaman evvelâ müsellah bir bitaraflık ilân etti. Sonra İtalyanın mayıs 1915 te İngiltere zümresi lehinde harbe girmesi üzerine Rumanya da onun hattı hareketini takib etmek istedise ancak 1916 da İngiltere Fransa, Rusya ve İtalyanın Banatı, Transilvanyayı, Tiszaya kadar Macar ovalarını, Prut'a kadar Bukovine'yı vadeden anlaşmayı imzalamaları üzerine Rumanya da harbe girdi ve 27 ağustos-1916 da Avusturya-Macaristana harb ilân etti.

Rumanyalılar evvelâ Tarnsilvanya geçidlerine girmeğe muvaffak olmuşlarsa Almanların mukabil hareketi Rumanya ordusunu meflûc bir hale getirmiş ve memleket işgal olunmuştu.

Müttefikler, merkezî devletlere karşı galib geldikleri zaman Rumanyanın vaziyeti de değişti ve müttefiklerin yardımı ile büyük Rumanya vücude getirildi.

Rumanya Basarabyayı ilhak ettikten başka Transilvanyayı da almış, Bulgaristanda da Dobrucayı istirdad etmişti.

Rumanya gerçi büyümüştü. Fakat bir taraftan komşular zararına büyümenin, diğer taraftan dahilî istikrarsızlıklar içinde yaşamanın verdiği zafiyet yüzünden bütün aldıklarını yirmi beş sene sonra - hem de ne hazin şekilde - geri vermiştir.

Daha fecii Rumanyanın Transilvanyayı Macaristana, Basarabya ve Bukovinayı Sovyet Birliğine, Dobrucayı Bulgaristana verdikten başka, Alman işgalini de davet ile istiklâlini feda etmesidir. Bu günkü Rumanyanın vaziyeti, bir Alman müstemlekesi vaziyetinden farksızdır.

Yunanistan:

Yunanistan geçen Büyük Harbden sonra 1919 da Garbî Trakyayı Bulgaristandan alarak Türkiye ile Meriç boyunca komşu olmuştu. Bu günkü hududları içinde Yunanistanın mesahası 130,000 kilometre kadardır.

Yunan nüfusu Balkan Harbinden önce iki buçuk milyondan biraz fazla idi. Makedonya ve Selâniği, Girid ve sair adaları aldıktan sonra nüfus 1937 istatistiklerine göre 6,933,000 i bulmuştur. Nüfusun ekseriyeti olan Yunanlılar 6 milyon 131 bin kadardır. 1938 istatistikleri Yunanistandaki Türklerin 22.000 den ibaret olduğunu bildiriyorsa da Türklerin hakikî miktarı yüz bin tahmin olunmaktadır.

Yunanistan geçen teşrinin 28 sabahındanberi İtalya ile harb halindedir. Ve bu muharebede büyük kahramanlıklar göstererek İtalyan kuvvetlerini püskürtmüş ve Arnavudluk içinde ilerleyerek büyük zaferler kazanmıştır.

Bugün Alman da Bulgaristanı işgal ederek Yunanlılara karşı tehdid edici bir vaziyet almış bulunuyorsa da Yunanlılar, zerre kadar telâş göstermeden harbe devam ediyor ve İtalyayı kat'î bir mağlûbiyete uğratmağa çalışıyorlar.

***

Balkanların bu günkü veziyeti bu merkezdedir. Yarının ne doğuracağı Rumanyadan sonra Bulgaristanı işgal eden Almanların tarzı hareketine bağlıdır.

Almanların her yeni hareketi, her halde yeni hâdiseler doğuracaktır.

Ömer Rıza DOĞRUL

Karar Sahibi Millet

Bizi korkutacak tehlike yoktur!

(Başmakaleden devam)

kudretlerine dayanır. Haricin alabildiğine şeytanî her türlü propagandaları Türkün bu azim ve imanı önünde daima cılız bir oyuncak halinde kalmağa ve hemen silinip yok olmağa mahkûmdur. Vatandaşlarımıza millî kudretimizin hele böyle günlerde daima gözönünde tutulmak lâzım gelen azametini işte bunun için hatırlatıyoruz.

Memleketimizin idaresini elinde tutan hükûmetimizin dış siyasetimizi dahi büyük bir basiretle yürüttüğünü ve yurdun emniyet ve selâmeti bahsinde en uyanık bir hassasiyet gösterdiğini biliyoruz. Demokratik halk idaresine en güzel örnek diye gösterilmek liyakatinde olan Cumhuriyet hükûmetimizi bütün milletçe kayıdsız ve şartsız itimadlarımızın azamî hadlerile ihata etmek bu günlerin ilk vazifesidir. Düstur şudur: Millî Şef etrafında toplanmış bütün millet. Meclis, hükûmet ve bütün memleket bu yekpareliğin yalçın kayasını teşkil eder. Kadın, erkek her birimiz yıkılması ihtimali olmıyan böyle bir kaleden bir parçayız ve millî müdafaa ordumuzun birer ferdiyiz.

Dünya yıkılsa biz ayakta kalırız kanaatine sahib olduktan sonra hangi propaganda, hatta hangi filî hâdise bizim üzerimizde zayıflatıcı, bozucu ve bozguncu bir tesir yapabilir? Elbette hiçbir propaganda ve hiçbir hâdise. Bununla beraber milletin tepeden tırnağa göz kulak kesilerek fena maksadlarla memleketimize tevcih olunabilecek dedikoduları oldukları yerlerde söndürmesi ve sırasına göre bu kabil hareketlerden derhal hükûmeti haberdar etmesi lâzımdır.

Matbuatta çok yer tutan ihtikâr hikâyelerinin dahi bütün milletçe elbirliği edilerek ve bu hususta hükûmetin kılavuzluğuna uyularak artık kısa kesilmesi icab etmekte olduğuna kani bulunuyoruz. Bir kere ihtikâr hikâyesi, manasını kaybeden ucsuz bucaksız bir yılan hikâyesine dönmüştür. İhtikâr esasen daha pahalı satmak kasdile halk ihtiyacına aid eşyayı muayyen ellerde toplamak hâdisesidir. Böyle işler oluyor mu? Oluyorsa onları yapanlar en kısa yoldan hakikaten tepelenmelidir.

Biz zannediyoruz ki işte biraz mubalâğa var. Zamanın fevkalâdeliğinden dolayı bazı eşyada azalma ve fiatlarda ise yükselme hâdiseleri bize hakikati kaybettirecek veçhile fazla dedikodu mevzuu oluyor. Giderek ihtikârı sadece eşya pahalılığı manasında kullanmağa başladık.

Bu hususta hükûmetin hiçbir zaman ihmal kabul etmiyen takib ve murakabe vazifeleri devam etmekle beraber zamanın fevkalâde nezaketi önünde satıcı ve alıcı bütün vatandaşları insaflı olmağa davet etmenin artık sırası gelmiş olduğunu görüyoruz. Her satıcı elindeki malını makul kârile hakikaten değer pahasına satmalı, alıcı da zamanın fevkalâdeliğinden mütevellid eşya azlığı veya yokluğu ile zarurî haddindeki fiat yüksekliklerinden fazla şikâyet etmemelidir. Arayerde ihtiyaclarımızı biraz tahdid etmeğe de geçmeliyiz artık. Kahveyi az içersek kıyamet kopmaz. Elverir ki zarurî gıda maddelerinde bütün memleketin ihtiyacına yetişebilelim.

Bu işlerde her tedbiri hükûmetten beklemek doğru değildir. Onlarda bütün vatandaşlarca hepimizin dikkat, alâka ve fedakârlık vazifelerimiz bulunduğunu bilmeliyiz.

Büyük vaziyetler önünde kılı kıpırdamaksızın tehlikeye dik bakmak cesaretile melûf Türk milletinin vakarlı kararını tespit ederken, o vakarlı karar en ufak pürüzlerden de âri olmak için bu teferruatı da zikretmekten kendimizi alamadık. Türk milletinin vakarlı kararının bu teferruatı da içine alan bir mükemmeliyetle tecelli edeceğinden biz eminiz. Bu büyük milletin kaç defa böyle hareket ettiğini bizzat gördük de onun için. Milletimizin bu yoldaki büyüklüğüne ise ayrıca bütün tarih şahiddir.

YUNUS NADİ

Matsuoka Berline geliyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

dım edeceğine dair hiçbir kayıd ihtiva etmemektedir.

Matsuoka Moskovada bir ademi tecavüz paktı imza edecekmiş

Nevyork 8 (a.a.) — Havas: Amerikan radyolarına göre, Japon Hariciye Nazırı Matsuoka, yalnız Berlin ve Romaya gitmiyecek, fakat Moskovaya da giderek orada bir ademi tecavüz paktı imzalayacaktır.

Tokyo 8 (a.a.) — Almanyanın Tokyo büyük elçisi General Ott, bugün Siberya yolile Berline hareket etmiştir. General Ott, üçlü paktın imzasındanberi Uzakşark hâdiseleri hakkında Hitler ve von Ribbentrop'a izahat verecek ve pek muhtemel olarak Berlinde üç hafta kadar kalacaktır.

Yeni yollar

Şişhaneden Beyoğlu Kaymakamlığına çıkan yolun sağındaki Lünapark önündeki tretuarın genişletilmesine devam edilmektedir. İleride bu bahçenin nihayetinden Galata Kulesine giden yol da genişletilecektir.

Diğer taraftan Şişhane yokuşundan Azabkapıya giden yolun sağ tarafının açılmasına devam edilmektedir. Buradaki bir, iki binanın daha istimlâkini müteakib Gazi köprüsüne kadar geniş bir yol açılmış olacaktır. Şimdiden bu yolun tretuarı yapılmaktadır.

749 çuval kahve

Gümrüklerde bulunan 749 çuval kahvenin çarşamba günü piyasaya çıkarılmasına imkân olacaktır. Bundan başka Kenya malı 1470 çuval kahve de hafta içinde piyasaya çıkacaktır.

Merhum Diyanet İşleri Reisi Rifat Börekçi'nin cenaze merasiminden intıbalar

Somalide

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

geçirmişlerdir. Çünkü Habeş vatanperverleri İtalyanların karargâhını mütemadiyen hırpalamışlardır. Çarşamba sabahı kuvvetlerimiz İtalyanalra taarruz etmiştir. İtalyanlar ricatlerini korumak için topçu ateşi açmışlar ve Habeşistanda imha olunan hava kuvvetlerinin enkazından kurtarabildikleri tek bir tayyareyi kullanmışlardır. Bu topçu ateşine ve tayyarenin faaliyetine rağmen taarruzlarımız ileri götürülmüştür. Bir müddet sonra da bir Caproni tayyaresi düşürülmüştür ki bu düşürülenin işte mezkûr tayyare olması muhtemeldir.

Tana gölünün şimalinde ilerleyen kol

Tana gölünün şimalinde bir çok Habeş vatanperverleri Şilga etrafındaki ileri kuvvetlerimizi ziyaret etmişlerdir. Bu kuvvetlerimiz Gallabattan Gondara giden yolun üzerinde bulunmaktadır. Habeş vatanperverleri Gondar etrafındaki düşman kıt'alarına karşı yapılan hareketlere yardım ediyorlar.

İtalyanlar İngiliz Somalisini tahliye edecekler

Londra 8 (a.a.) — İngiliz kıt'alarının durmadan Habeşistanda ilerlemeleri neticesinde İtalyanların İngiliz Somalisini tahliye etmek mecburiyetinde kalacakları zannedilmektedir. Böyle olduğu takdirde bu müstemleke mihver tarafından işgal edilen ve hakikî sahiblerine kavuşan ilk arazi parçası olacaktır.

Hind denizi sahillerinde İngiliz donanmasının faaliyeti

Londra 8 (a.a.) — Amirallık dairesinin tebliği:

İtalyan Somalisinde sahil mıntakasındaki ileri harekât esnasında, donanmamızın ordumuza yaptığı yardım hakkında bazı tafsilât vermek halen mümkün bulunmaktadır.

Sahil boyunca bütün mühim İtalyan mevzileri, bahriye cüzütamlarımız tarafından bombardıman edilmiştir Bu bombardımanların zamanları, ordumuzun ileri hareketi ile hemahenk olmak üzere dikkatle seçilmiştir.

Kismayu, Brava ve Mogadiscioda askerî hedeflerin deniz kuvvetlerimiz tarafından bombardımanları çok müessir olmuş ve bu müessirlik bu mıntakanın işgali ile sübut bulmuştur. Bilhassa Brava mıntakasındaki İtalyan mevzilerinin 22 şubat sabahı bombardımanının büyük muvaffakiyetle tetevvüc ettiği bugün anlaşılmıştır. Askerî binalara isabetler kaydedilmiştir. Düşmanın ağaçlarla peçelenmiş mevzileri ve nakliye vasıtaları toplarımız tarafından şiddetle bombardıman edilmiştir. Sekiz pusluk toplarla mücehhez Shropshire kruvazörü tarafından yapılan bombardıman, çok büyük hasarı mucib olmuş ve düşmanın bu mıntakadaki kuvvetli müdafaa mevzilerini terketmesinde mühim bir âmil rolü oynamıştır.

Shropshire kruvazörünün, Mogadiscioyu bombardıman ederken, 6861 tonilâtoluk İtalyan Pensylvanja petrol gemisini de batırmış olduğu halen tespit edilmiş bulunmaktadır.

Bizim kuvvetlerimiz, bombardıman harekâtı esnasında hiç bir hasar ve hiç bir insanca zayiat kaydetmemiştir.

İtalyan Somalisindeki mes'ud askerî harekâtın mühim bahrî neticesi, düşmanı, şarkî Afrikada, Kismayu ve Mogadiscio gibi korsan gemileri ve bunların iaşe vapurları için çok rahat iki üsten mahrum etmesidir.

Gemileri düşman korsanları tarafından batırıldıktan sonra Mogadiscioya çıkarılan ve burada mevkuf bulundurulan bir çok ticaret gemisi mürettebatının ordumuz tarafından bulunması ve kurtarılması düşman korsan gemilerinin Mogadiscioyu kendi iaşe gemileri için bir üs gibi kullandıklarını ispat eylemektedir.

Somali limanlarında zaptedilen İtalyan gemileri

Londra 8 (a.a.) — Amirallık dairesinin tebliği:

İtalyan Somalisinde Kismayu limanının zaptı neticesinde ceman 28153 tonilâto hacminde beş İtalyan ticaret gemisinin elimize geçtiği bugün ilân olunabilir. Bu vapurlar şunlardır: 3809 tonilâtoluk Adria, 5490 tonilâtoluk Savoia, 5741 tonilâtoluk Orminia Mazellia, 5597 tonilâtoluk Manon ve 7515 tonilâtoluk Leonardo da Vinci vapurları.

Bundan başka dört düşman vapuru da Kismayu limanında kendi mürettebatı tarafından batırılmıştır. Bu gemilerden bir tanesi, 4531 tonilâtoluk İtalyan Maghera vapurudur.

Kismayunun zaptı üzerine Alman ticaret filosuna da kayıblar kaydettirilmiştir. 7521 tonilâto hacminde Uckermark vapuru kaçmağa teşebbüs etmiş, fakat kuvvetlerimiz tarafından yakalanmıştır. Geminin mürettebatı bunun üzerine gemiyi batırmak teşebbüsünde bulunmuştur. Vapur römorkta limana getirilirken batmıştır. 590 tonilâtoluk Askari ismindeki Alman vapuru da karaya oturmuştur.

Akdenizde

Londra 8 (a.a.) — Röyter: Akdenizde İtalyanların bir kruvazörü, bir destroyer ve diğer gemileri hasara uğrattıklarına dair dünkü İtalyan tebliğinin verdiği haberi Londrada teyid edecek hiçbir malûmat yoktur. Maamafih, bu gibi iddiaları derhal İtalyan zayiatını itiraf eden İtalyan haberlerinin bir çok defalar takib ettiği hatırlatılmaktadır.

Hakikaten öyle olmuş!

Roma 8 (a.a.) — Tebliğ: Orta tonajda bir harb gemisi Akdenizde henüz tespit edilemiyen bazı sebebler dolayısile batmıştır. Müretebatının büyük bir kısmı kurtarılmıştır.

Roma 8 (a.a.) — Stefani: Akdenizde batan harb gemisi müretebatının ailelerine Bahriye Nezareti tarafından keyfiyetin haber verildiği resmen bildirilmektedir.

Bir İtalyan tahtelbahri batırıldı

Londra 8 (a.a.) — Bahriye Nezaretinin tebliği: Dainty muhribi batmıştır. Ölenlerin yakın akrabalarına haber verilmiştir.

Dainty torpido muhribi 1932 de denize indirilmişti. 1375 tonilâto hacminde olan bu muhrib saatte 36 mil katetmekte ve mürettebatı 145 kişiden mürekebdi.

Malta 8 (a.a.) — Dün akşam aşağıdaki tebliğ neşredilmiştir:

Müteaddid düşman bomba tayyareleri Malta üzerine ayrı ayrı hareket ederek taarruzlarda bulunmuşlardır. Hükûmete aid binalarda hiçbir hasar olmamıştır. Dün öğleden sonra avcılarımız Messerschmidt 109 tipinde bir düşman filosile çarpışırken ikinci bir taarruz daha olmuştur. Hükûmet binalarına ve evlere keza hiçbir hasar olmamıştır.

Mihvercilerin 100 kadar gemisi battı

Londra 8 (a.a.) — Malûm olduğu veçhile kara ve deniz İngiliz hava kuvvetleri garbî Avrupadaki yakın limanlara mayin dökülmesine geniş mikyasta yardım etmişlerdir.

Şimdi öğrenildiğine göre mayin dökülen sahaların onda biri nispetinde bir mıntakada 100 kadar mihver gemisi batmıştır. Norveç sahillerinde olduğu kadar Baltık denizinde ve Akdenizde mayin dökücülerin gözünden kaçmış olan limanların, haliclerin ve seyrüsefere salih geçidlerin miktarı pek azdır. Meselâ Kiel kanalına birkaç kere mayin dökülerek hasara uğratılmıştır.

Geçen ilkkânunda demir madeni yüklü bir vapur burada batmıştır. Vukubulan infilâk neticesinde kanalın betonlu olan dibi ve yan duvarlarından biri yıkılmıştır. Kanal tamamile tıkanmamış olmasına rağmen ancak ufak tonajda gemilerin geçmesine imkân vermektedir.

Bir İngiliz muhribi battı

Londra 8 (a.a.) — Amirallık dairesinin tebliği:

6 martta Anfitrite İtalyan denizaltı gemisi, Ege denizinde bir İngiliz gemi kafilesine hücuma teşebbüs etmiştir. Bu denizaltı, himaye gemilerimiz tarafından derhal batırılmıştır.

Alman tebliği

Berlin 8 (a.a.) — Tebliğ: Bir Alman denizaltısı kuvvetli bir surette himaye edilen bir vapur kafilesi arasında ceman 33 bin tonilâtoluk beş düşman ticaret vapuru batırdığını bildirmiştir.

İngilterenin cenubu şarkî sahilleri yakininde Alman hücumbotları, kuvvetle himaye edilen bir kafileye hücum ederek düşmanın şiddetli mukabelesine rağmen iki İngiliz torpido muhribile ceman 28.400 tonilâtoluk silâhlı altı ticaret vapuru tahrib etmişlerdir. Bunlardan ikisi büyük petrol gemileridir.

Muharebe tayyarelerile pike bombardıman tayyarelerinden mürekkeb filolar, dün Malta adasında bulunan askerî tesisatı büyük bir muvaffakiyetle ve mükerreren bombardıman etmişlerdir. Bir mayin deposuna büyük çapta bombalar isabet etmiş ve büyük bir yangın çıkmıştır. Hücum edilen yerin üzerinde uçan avcı tayyareleri, bir düşman avcı tayyaresi ve bir bombardıman tayyaresi düşürmüşler ve Sunderland tipinde bir deniz tayyaresini yakmışlardır.

Şimal denizinde yapılan silâhlı keşif uçuşları esnasında Alman hava kuvvetleri, 1200 tonilâtoluk bir ticaret vapuru batırmışlar, diğer üç vapuru da ağır hasara uğratmışlardır.

Münferid uçan Alman tayyareleri dün merkezî ve cenubî İngilterede tayyare meydanlarına hücum etmişlerdir. Hangarlarda ve sığınaklarda büyük tahribat yapılmıştır. Newark civarında çok mühim silâh fabrikalarına tam isabetler kaydedilmiştir. Cür'etli bir hücum esnasında Bristol civarında diğer bir silâh fabrikasının atölye ve tesisatına isabet vaki olmuştur.

Dün, ne gündüz, ne gece düşman tayyareleri Alman toprakları üzerine akın yapmamışlardır.

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

Rivayet rüzgarları

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Bir Amerikan muhbirine göre 48 saate kadar harekât başlayacakmış

Londra 8 (a.a.) — B.B.C. Associated Press'in Sofya muhabirine göre, Alman kıt'aları 48 saat zarfında, Makedonya ve Garbî Trakyadan Yunanistana taarruza geçecekler dir.

Almanların Bulgaristanı işgali devam ediyor

Berlin 8 (a.a.) — Resmî tebliğ: Alman kıtaatının Bulgaristandaki harekâtına, verilen emir mucibince ve daha müsaid hava şartları içinde, devam edilmektedir.

Bulgar Harbiye Nazırının izahatı tasvib edildi

Sofya 8 (a.a.) — Bulgar ajansı bildiriyor:

Parlamentodaki hükûmet ekseriyet partisinin dünkü toplantısında Başvekil Filof'la diğer nazırlar da hazır buunmuşlardır.

Hariciye Nazırı Popof, Bulgaristanın üçlü pakta iltihakına müteallik hâdiseleri anlatmıştır.

Harbiye Nazırı General Daskalof Bulgar ordusunun vaziyeti hakkında izahat vermiştir.

Bu izahat ittifakla tasvib edilmiştir. Meb'uslar, hükûmetin harici siyasetinin, Bulgar milletinin hakikî menfaatlerini takib etmiş ve etmekte olduğuna ve millî ordunun da Bulgar menfaatlerini müdafaa edecek kudrette bulunduğuna itimadlarını beyan eylemişlerdir.

Yugoslav muhalefet partisi cezrî karar istiyor

Belgrad 8 (a.a.)— Röyter: İtimada değer bir kaynaktan öğrenildiğine göre, parlamento muhalefet partisi reisi Grol, mensub olduğu radikal partisi ile Yugoslav millî partisi ve sosyalistler namına Prens Paul'a bir muhtıra göndererek Yugoslav milletinin hali hazırda cereyan etmekte olan kat'î hâdiseler hakkında tenvir edilmediğini ve milletin bu hususta fikri sorulmadığını bildirmiştir. Muhtırada deniliyor ki:

«Fikrimizce bu tarzda hareket, şayani arzu bir hareket değildir. Çünkü bu suretle şüphe uyanmakta, maneviyat bozulmakta ve halkın hissiyatı rencide edilmektedir. Bunlar ise halen bizi tehdid eden en büyük tehlikelerdir.»

Söylendiğine göre, muhalefet partileri, hakın hakikî hissiyatını bildikleri ve bütün memlekete hâkim olan gerginliği izale için bu tenkidleri yaptıklarını muhtırada yazmışlardır.

Muhtıra şöyle bitmektedir:

«Devleti korumak için, hükûmetle milletin bütün gayretlerini sarfetmeleri elzemdir. Bunun için de dahilî meselelerin hepsinin halli icab eder. Bütün kuvvetler ve düşünceler, hududlarımızın ve devletin ihtiyacı olan istiklâl ruhunun muhafazasına hasredilmelidir. Devleti koruyacak yegâne çare budur.»

Yunanistana yapılması muhtemel teklifler

Sofya 8 (a.a.) — Reuter:

Alman kıt'aları mühim miktarlarda Bulgaristana girmekte devam ederken, bugün buradaki intıba, bir haftaya kadar veyahud daha az bir zamanda Yunanistana bir Alman ültimatomu verilmesinin beklenebileceği merkezindedir. Şurası şayanı kayıddır ki bir çok Alman harb muhabiri şimdiden Yunanistan hududuna yerleşmişlerdir. Bu muhabirlerin hududda mevcudiyeti, bittabi sinir harbine yardım gayesini istihdaf eylemektedir. Sanıldığına göre, İtalya ile sulh yapmak, İngiltere ile münasebetlerini kesmek, Bulgaristanla hududunu Bulgaristan lehine değiştirmek, Selânik ve Patras gibi üsleri Almanyaya vermek ve İtalyaya karşı bu derece mükemmel surette mücadele etmiş kahraman ordusunu tamamile terhis eylemek taleblerini kabul için Yunanistana, muhtemel olarak 24 saat mühlet verilecektir.

7 Alman fırkası Yunan hududunda

Takriben yedi Alman fırkası, malzemesi ile beraber, halen Yunan hududunda mevzi almaktadır. Yeniden iyi hava şeraitinden istifade eden Hitler, ordusunu, arazinin güçlüklerine rağmen, sür'atle ilerletebilmiştir.

Suitefehhümlerin ve fena vaziyetlerin önüne geçmek üzere, Bulgar makamları, Alman kıt'alarına yiyecek ve yatacak verilmesi hakkında radyo ile bir seri talimat neşretmiştir.

Rumanyaya yeni kıtaat geliyor

Bu esnada, Rumanyada, Bulgaristana geçen kıt'aların yerine yenileri gelmektedir. Birisi tamamile motörlü olmak üzere iki fırka, bu son haftanın ilk üç günü içinde Rumanyaya gitmek üzere viyanadan trenle hareket etmiştir.

Ribbentrop Salzburgda bir misafir bekliyor

Berlin 8 (a.a.) — Bir hususî muhabir bildiriyor:

Von Ribbentrop'un Tayland elçisini berayı veda kabulü, Almanyanın Fransa - Tayland görüşmelerinde bir rol oynamış olduğunu göstermektedir.

Diğer taraftan Von Ribbentrop'un Salzburgda bulunması, mühim ziyaretçiler beklediği zannını vermektedir.

Times'e göre muhtemel harekât

Londra 8 (a.a.) — Times'in diplomatik muhabiri şöyle yazıyor:

«Almanların şimdi Bulgaristanda 150 bin kişilik, hatta daha büyük bir kuvvetleri olduğu muhakkaktır. Alman piştarları daha şimdiden Yunan ve Türk hududlarına yaklaşmışlardır. Almanlar ayni zamanda fena tanzim edilmiş olan Bulgar hava meydanlarına ellerinden geldiği kadar çok hava filoları getirmektedirler. Yunanlılar bu yeni vaziyeti kat'î azimle karşılamaktadırlar. Dağlık olan Yunan hududu taarruzdan ziyade müdafaaya elverişlidir. Biz, Yunanlılara elimizden gelen bütün yardımı vadetmiş bulunuyoruz. Bir taraftan da kuvvetlerimiz bir çok Afrika cephelerinde, Trablusta motörlü Alman kıtaatile takviye edilmiş olan İtalyanları takibe devam ediyorlar. Türkler, hâdiseleri dikkatle takib etmektedirler. Memleketleri taarruza uğradığı takdirde Türklerin silâha sarılacakları teyid edilmektedir.»

Amerika Âyan Meclisinde ilk müspet karar

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

honey tarafından yapılmıştır.

Âyan meclisi müstakbel tahsisatın Amerika askerî kuvvetlerinin garb yarı küresi haricinde veya Ruzvelt tarafından tayin edilecek harb mıntakalarında bulundurulmasında kullanılmasının men'ine dair Johnson'un teklifini de 35 reye karşı 56 reyle reddetmiştir.

Bu iki teklifin reddi, demokrasilere yardım kanununun kabulüne doğru mühim bir adımdır.

Johnson, teklifinin reddinden sonra demokrat lideri Barkler, kanun lâyihasının nihayet cumartesi akşamı kabul edileceği mütaleasında bulunmuştur. Kanun lâyihasına muarız olan Nye ise önümüzdeki haftadan evvel kanun lâyihasının kabulüne imkân olmadığını söylemiştir.

Lâyiha rahatca kabul edilecek

Veşington 8 (a.a.) — Röyter: Demokrasilere yardım kanunu projesine mümessiller meclisi ve âyan meclisi bir miktar tadil ilâve etmişse de, kanun projesinin esası değişmemiştir. Liderler, kongreye 14 kânunusanide tevdi olunan kanun projesinin rahat bir ekseriyetle tasvib edileceğini teyid etmişlerdir.

Talihin garib cilvesi şudur ki, bu harbde nazi Almanyasının mukadderatı üzerinde bu derece kat'î bir tesiri olacak bu kanun projesinin hazırlanmasında, Ruzvelte, sanıldığına göre, Alman Yahudi aslından bir Amerikalı, yüksek mahkeme azasından Francfurter yardım etmiştir.

İnfiradcı lideri âyandan Wheeler, âyan meclisinin kanun projesini tasvib edeceğini bugün kabul etmiş ve «harbe karşı mücadele başlıyor» demiştir.

Sovyetlere de yardım edilecek

Vaşington 8 (a.a.) — Âyan meclisi, demokrat Reynolds'un Sovyetler Birliğine her türlü yardımı yasak eden teklifini 35 reye karşı 56 reyle reddetmiştir.

Ruzveltin gazetecilere verdiği izahat

Vaşington 8 (a.a.) — Ruzvelt, gazetecilere yaptığı dünkü görüşmede, millî müdafaa menfaatleri için bir iş konseyi tesis etmek niyetinde olduğunu bildirmiştir. Bu iş konseyi, bir uzlaştırma teşekkülü vazifesi görecek ve iş ve istihsal meselelerile iş ihtilâflarını alâkadar eden diğer unsurları tetkik eyliyecektir.

Ruzvelt, şimdilik bu hususta ancak umumî bir tarzda lâkırdı söyliyebileceğini, fakat her halde tesisini düşündüğü konseyin geçen harbde tesis edilen konseyden daha geniş bir faaliyet sahasına malik olacağını ilâve eylemiştir.

Kiralık Villâ

Fenerbahçede geniş bahçe içinde içi dışı yağlı boyalı, salonları parke kalorifer, banyo, elektrik, havagazi, su, telefon hasılı her türlü konforu havi ideal bir villâ kiralıktır. Gezmek için Fenerbahçe 99 numaralı kşöke, pazarlık için 60118 telefon numarasına müracaat.

Satılık Apartıman

Fatih Hasan Halife mahallesi Okumuşadam sokağında 8 daireli Babadağ apartımanı satılıktır. İradı ayda 200 liradır. Taliblerin 2 numaralı dairesine müracaatı.

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Semti	Mah.	Caddesi	No.	Cinsi	Aylığı Lira K.
Pangaltı	Kocatepe	Cumhuriyet	85	Ev	45 00

Yukarıda yazılı ev 31/5/941 günü sonuna kadar kiraya verilecektir. İhalesi 15/3/941 günü saat 10 da yapılacağından isteklilerin mezkûr gün ve saatte Beyoğlu Vakıflar Müdürlüğü Akarat Mümeyyizliğine % 7,5 pey akçelerile birlikte müracaatleri. (1670)

Hayrabolu Belediyesinden:

Yardımcı itfaiye ekipleri için İstanbul İtfaiye müdürlüğünce kabul edilen tip ve evsafta teferrüatile ve yirmi beşer metre uzunluğunda iki aded verici bir aded alıcı hortumla birlikte emme basma el tulumbası satın alınacaktır. Taliblerin tekliflerini 20 mart 941 perşembe gününe kadar Belediyemize göndermeleri ilân olunur. (1550)

Askerî Fabrikalar Satınalma Komisyonu ilânları

Oksijen tesisatı alınacak:

Elinde çalışır bir vaziyette oksijen tesisatı olup da satmak isteyenlerin evsaf ve satış şartlarını bildirir tekliflerini tetkik edilmek üzere en kısa bir zamanda Askerî Fabrikalar umum müdürlüğüne göndermeleri. (1703)

Cumhuriyet

SOVİYET RUSYA
RUMANYA
BULGARİSTAN
YUGOSLAVYA
ARNAVUTLUK
YUNANİSTAN
TÜRKİYE
KARA DENİZ
EGE DENİZİ
AK DENİZ
YUNAN DENİZİ
MARMARA
BÜKREŞ
SOFYA
BELGRAD
SELANİK
İZMİR
İSTANBUL
ATİNA
Sibiu
Braşov
Galaţ
İBRAİL
Constanţa
Ploeşti
Craiova
Turnu Severin
Timişoara
Arad
Oradea
Cluj
Bistriţa
Suceava
Iaşi
Bacău
Foçşani
Odobeşti
Odorhei
Sighişoara
Mediaş
Copşa Mica
Făgăraş
Hunedoara
Petroşani
Lupeni
Târgu Jiu
Drobeta
Caransebeş
Reşiţa
Lugoj
Subcetate
Gimeria
Sibiu
Petroşani
Kampulung
Câmpina
Moreni
Târgovişte
Piteşti
Curtea de Argeş
Râureni
Slatina
Caracal
Balş
Filiaşi
Baileşti
Calafat
Vidin
Kula
Belogradcik
Montana
Vratza
Lom
Brusartzi
Pleven
Lovech
Tarnovo
Gabrovo
Şipka
Kazanlık
Yambolu
Burgas
Sumnu
Varna
Dobriç
Balcik
Kavarna
Ruscuk
Giurgiu
Oltenița
Călărași
Budești
Feteşti
Cernavodă
Tulcea
Sulina
Sf. Gheorghe
Sulina
Sereth
Prut
Dunăre
Siret
Ialomița
Argeș
Olt
Jiu
Mureș
Someș
Crișul Alb
Crișul Negru
Crișul Repede
Bega
Tisa
Sava
Morava
Vardar
Struma
Maritza
Tunca
Arda
Ergene
Meriç
Ege
Bosfor
Çanakkale
Gelibolu
Edirne
Kırklareli
Lüleburgaz
Çorlu
Tekirdağ
Malkara
Keşan
Enez
Saros Körf.
Midilli
Ayvalık
Edremit
Bandırma
Balıkesir
Manisa
Aydın
Nazilli
Söke
Kuşadası
Milas
Bodrum
Datça
Marmaris
Fethiye
Antalya
Alanya
Silifke
Mersin
Adana
Tarsus
Osmaniye
Kadirli
Toprakkale
Payas
İskenderun
Antakya
Reyhanlı
Bayramiç
Yenişehir
Çan
Biga
Lapseki
Eceabat
Gökçeada
Bozcaada
Limni
Midilli
Sakız
Sisam
Nikarya
Andros
Tinos
Mikonos
Paros
Naksos
Denusa
Antiparos
Sifnos
Serifos
Kitnos
Milos
Ios
Amorgos
Santorini
Anafe
Astropalya
Rodos
Lindos
Karpatos
Kasos
Girit
Meis
Kastellorizo
Kaş
Finike
Kemer
Manavgat
Alaiye
Gazipaşa
Anamur
Taşucu
Erdemli
Tarsus
Ceyhan
Kozan
Pozantı
Bozkır
Hadim
Ermenek
Karaman
Ereğli
Konya
Akşehir
Afyon
Dinar
Isparta
Eğirdir
Burdur
Gölhisar
Tefenni
Elmalı
Finike
Kaş
Fethiye
Köyceğiz
Dalaman
Ortaca
Marmaris
Datça
Bodrum
Milas
Muğla
Yatağan
Menteşe
Söke
Aydın
Nazilli
Sultanhisar
Germencik
Kuşadası
Selçuk
Torbalı
Tire
Ödemiş
Bayındır
Menemen
Kasaba
Salihli
Manisa
Akhisar
Soma
Kırkağaç
Gördes
Simav
Emet
Tavşanlı
Kütahya
Gediz
Uşak
Banaz
Sandıklı
Dinar
Afyon
Sultandağı
Çay
Akşehir
Beyşehir
Seydişehir
Akseki
Manavgat
Alaiye
Gazipaşa
Anamur
Taşucu
Silifke
Erdemli
Mersin
Tarsus
Adana
Ceyhan
Kozan
Pozantı
Bozkır
Hadim
Ermenek
Karaman
Ereğli
Konya
Akşehir
Afyon
Dinar
Isparta
Eğirdir
Burdur
Gölhisar
Tefenni
Elmalı
Finike
Kaş
Fethiye
Köyceğiz
Dalaman
Ortaca
Marmaris
Datça
Bodrum
Milas
Muğla
Yatağan
Menteşe
Söke
Aydın
Nazilli
Sultanhisar
Germencik
Kuşadası
Selçuk
Torbalı
Tire
Ödemiş
Bayındır
Menemen
Kasaba
Salihli
Manisa
Akhisar
Soma
Kırkağaç
Gördes
Simav
Emet
Tavşanlı
Kütahya
Gediz
Uşak
Banaz
Sandıklı
Dinar
Afyon
Sultandağı
Çay
Akşehir
Beyşehir
Seydişehir
Akseki
MİKYASI = 1: 2,000,000
0 25 50 100 150 200 Klm